

Vallavalitsuse tegemistest

lk 2-4

Kogukonna ja kultuurielu

lk 8-9

Spordiuudised

lk 16

Tasub teada

lk 5-7

Hariduselu

lk 10-15

Aita kivid katusele

lk 18

Rassijad pidasid 15. aasta juubelit!

Vasakult esireas Ingrid Suur, Kalle Alt, Annika Alt, Elke Wüthrich ja Külli Laursoo; teises reas Meeleolukas juubelipidu. Janek Reedi, Siret Koitmäe ja Margus Tilk; seisavad Luule Tiirmaa, Tarmo Suur ja Olev Rass.

FOTOD: ERAKOGUST

Märts on teatrikuu ja teatrit tehti ka Võhmas. 23. märtsil tähistas Võhma Linna Teater Rassijad oma 15. sünnipäeva esietenduse ja banketiga. Kõik oli kuni pisisjadeni hoolikalt läbi mõeldud ning omavahe- lises tihedas seoses.

Võhma Vaba Aja Kes- kuse laval sai esimesed tuleristsed etendus „Peal- pool pilvi“, kus taevariig- is olevad elust lahkunud

teatrimehed ja -naised püüavad leida lahendusi üpris argistele ja lihtsate- le probleemidele. Kuidas tähistada teatrijuubelit? Loomulikult klassikalise teatrietenduse ja korra-liku banketiga, kus on kombeks pakkuda napsi ja praadi. Aga kust neid pilveparadiisis leida? Algavad läbirääkimised ja otsingud ... „Ham- let“ või „Kapsapea“ või „Tuulte pöörises“ või „Libahunt“ jne-jne.

Etenduse järgnes ban- kett – fuajees oli kaetud isuäratav banketilaud ... Mulgi kapsaga! Kosutav suutäis, lisaks imeline maitseelamus! Seejärel õnnitlused ja ühine tor- disöömine.

Võhma Linna Teater Rassijad on alates 2009. aastast üles astunud väik- semate kavade kohal- likel üritustel, käinud Kuhjavere külateatrite festivalil, maakonna har-

rastusteatrite päevadel ning paljudes toreda pub- likuga rahva- ja seltsima- jades üle Eesti. Enamasti on neid ka publiku poolt tunnustusega pärjatud.

Kõik need aastad on truppi juhendanud Olev Rass. Muidugi saab alati kuulutusele kirja, et tema lavastas, aga tegelikult võib öelda, et nende te- gevuse juures on väga- gi õigustatud kasutada sõna kollegiaalsus. Kõik teevad kõike, kõigi pa-

rimad mõtted lähevad töösse ja kõik on valmis panustama rohkem, kui hädapärast vajalik.

Kui suures teatris on ühe etenduse lavaletoo- misega seotud mitmed või isegi mitukümmend inimest, siis Rassijate pu- hul on see hulk täpselt selline, kui on etenduses tegelasi. Kõik on peale osatäitjaks olemise veel kostümeerijad, lavatöö- lised, kunstnikud, ku- jundajad, kassapidajad,

transporttöölised ja õmb- lejad.

Tõtt-öelda on harras- tusteater Rassijate kohta raske öelda. Sest kõike tehakse suure hinge ja armastusega. Need tegi- jad annavad vahetevahel silmad ette isegi päris näitlejatele.

Palju õnne, Rassija- te teatripere! Jätkuvat inspiratsiooni teile oma tegevustes!

ANGELA HÄRM

Tänukiri pühendunud vallakodanikele

Märtsis avaldati tänu, tun- nustati ning anti Põhja-Saka- la vallavanema tänukiri:

Mare Põdrale – südamega tehtud töö eest Suure-Jaani kultuurimajas ja seoses 75. sünnipäevaga.

Õnnitleme juubilarit ning soovime talle tugevat tervist ja lõppematut eluenergiat!

Tänukirja „Näitekunsti viljelemise ja edendamise eest ning seoses näitetru- pi 15. aastapäevaga“ said: **Võhma Linna Teatri Ras- sijad lavastaja Olev Rass ja trupijuht Luule Tiirmaa.**

Palju õnne tänukirja saa- jatele!

Aitäh kõige eest! Rõõmu andmisse ja hingerahu sü- damesse!

Mare Põder.

FOTO: AIRE LEVAND

Tänukirjaga tunnustatakse:

- 1) vallavalitsuse ja valla hallatavate asutuste töö- tajaid, kes on oma töös saavutanud silmapaist- vaid tulemusi või kes on kohusetundlikult ja pikka aega täitnud oma tööüles- andeid;
- 2) vallas tegutsevaid isi- kuid, seltse, ühinguid ja muid kollektiive nende tegevuse eest valla ela- nikkonna ühistegevuse arendamisel või nende juubelitähtpäevade puhul;
- 3) valla asutusi eriliste saavutuste või nende te- gevuse juubelitähtpäevade puhul.

Suure-Jaani
MUUSIKAFESTIVAL

15.-16. Juuni 2024
Aiakohvikute
nädalavahetus
Põhja-Sakala vallas

Kohvikupidajad on alg oma kohvikust teada anda!
Registreerimise tähtaeg on 1. mai 2024

Ootame aiakohvikute pidajaid üle terve Põhja-Sakala valla. Iga kohvikupidaja saab ise valida, kas tema kohvik on avatud mõlemal päeval või ainult ühel päeval.

Samal ajal toimuva Suure-Jaani Muusikafestivali kava leiate siit: <https://muusikafestival.suure-jaani.ee/kava/>

OOTAME:
• Kohviku nimi, tegutsemise kuupäev(ad)
• Kohviku aadress

Lisainfo ja registreerimine:
Viivika Lepp, viivikale@gmail.com, 5341 7071

Põhja-Sakala Vallavolikogus

28.03.2024

- Ülevaate Suure-Jaani ja Kirivere kooli investeringute ettevalmistustest andis vallavanem Karel Tõlp.
 - Kinnitati Suure-Jaani lasteaias Sipsik arengukava aastateks 2024-2029.
 - Muudeti Põhja-Sakala Vallavalitsuse ametiasutuse palgajuhendit, kus keskastmespetsialistide põhipalga maksimummäär tõsteti 2300 euroni.
 - Muudeti ametiautode ja isikliku sõiduauto ametisõitudeks kasutamise korda, millega antakse võimalus maksta hüvitist vallavalitsuse ametnikule, töötajale, vallavalitsuse palgalisele liikmele ning vallavalitsuse hallatava asutuse töötajale tema isiklikus omandis oleva või kasutusõiguse alusel kasutatava sõiduauto kasutamisel teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmiseks.
 - Anti nõusolek vallavalitsusele jagada Põhja-Sakala vallale kuuluv katastriüksus asukohaga Võhma linn, Väike tn 23a (registriosa number 3219639, katastritunnus 91201:001:0056, pindala 2281 m², elamumaa 100%) kaheks reaalosaks.
 - Anti nõusolek isikliku kasutusõiguse seadmiseks Vastemõisa-Kobruvere kergliiklustee ja bussiootekoja alusele riigimaale ning Võhma-Kahala jalg- ja jalgrattateelalusele riigimaale.
 - Anti nõusolek vallavalitsusele võõrandada kinnisasi asukohaga Olustvere alevik, Jaamaküla tee 10 (registriosa number 1173339, katastritunnus 54501:002:1190, pindala 7056 m², tootmismaa 100%) enampakkumise teel alghinnaga 7056 eurot.
- Info:**
- Riigi Tugiteenuste Keskus on Võhma kooli ehituse osas uue korrektsioonimäära otsuse teinud.
 - Teede hõõveldamise hange kolmeks aastaks on korraldatud ja parim pakkuja välja valitud.
 - Rahastamiseks esitatud Olustvere kooli ja Vastemõisa-Kobruvere kergliiklustee taotlused on menetluses ja päringutele on vastatud.

DETAILPLANEERINGU KEHTETUKS TUNNISTAMINE

Põhja-Sakala Vallavalitsus teatab, et Põhja-Sakala Vallavolikogu 29.02.2024 otsusega nr 197 tunnistati kehtetuks Suure-Jaani linna kvartali nr 42 osa-ala detailplaneering.

Suure-Jaani Linnavolikogu 26.02.2003 otsusega nr 23 kehtestatud detailplaneeringuga määrati krundijaoitus maa erastamiseks, kruntide kasutamise otstarbed, uusi hooneid planeeringuga ei kavandatud. Detailplaneeringuga on kavandatud Jaama tänava pikendus Lembitu puisteeni.

Suure-Jaani linna kvartali nr 42 osa-ala detailplaneering on ellu viidud katastriüksuste, praeguste aadressidega Aia tn 6 (planeeringus krunt 5) ja Lembitu pst 46 (planeeringus krunt 6), krundijaotuse osas. Katastriüksuste, praeguste aadressidega Aia tn 4 (planeeringus krunt 3) ja Aia tn 6a (planeeringus krunt 4), osas on krundijaotus ellu viimata. Jaama tänava pikendust pole rajatud.

Planeeringu koostamise korraldaja soovib planeeringu edasisest ellu viimisest loobuda.

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine ei too kaasa majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi mõjusid, ega mõjusid looduskeskkonnale.

Põhja-Sakala Vallavolikogu 29.02.2024 otsusega nr 197 saab tutvuda põhja-sakala.ee/detailplaneeringute-kehtetuks-tunnistamine.

HEAD MTÜ-DE JA KOGUKONDADE ESINDAJAD!

8. aprillil kell 17.30 Suure-Jaani kultuurimaja saalis Põhja-Sakala valla külade ja kogukondade ümarlaud.

Päevakorras:

1. Kogukondadele suunatud kriisikoolituse tutvustus: ajakava ning kriisiplaani koostamine (Eda Mõim).
2. Kriis ja turvalisus. Küsimustele vastab Ivo Kralle. Spetsiifilisemad küsimused palun eelnevalt saata e-posti aadressile ivo.kralle@pohja-sakala.ee.
3. Info ja küsimused.

Põhja-Sakala Vallavalitsuses

05.03.2024

Sotsiaalküsimustes:

- otsustati volitada vallavalitsuse sotsiaalosakonna juhatajat Kristi Liivsonit esindama eestkostetavat iga-sugusel asjaajamisel ja kõikide õigustoimingute ning tehingute tegemisel;
- otsustati hüvitada valla eelarvest kahe isiku üldhooldusteenuse hoolduskulu vastavalt hooldekodu kehtestatud hoolduskulu komponendile, kuid mitte rohkem kui vallavalitsuse poolt kehtestatud piirmäär; üldhooldusteenuse kohamaksu puudujääva osa tasuvad seadusjärgsed ülalpidajad vastavalt teenuseosutaja poolt esitatud arvele.

Haridus-, kultuuri- ja spordiküsimustes:

- otsustati maksta tegevusrealit Huviharidus toetust kahe lapse huviharidusega seotud kulude katteks kokku 432,08 eurot.

Majandusküsimustes:

- kinnitati 12.02.2024 ehitise hindamise akt nr 3, mille kohaselt on Suure-Jaani linnas J. Kõleri tn 3a katastriüksusel asuvate ehitiste (mitteelukondlikud hooned; tootmishooned) maksumuseks 10 000 eurot. Võtta Suure-Jaani linnas J. Kõleri tn 3a katastriüksusel asuvad hooned arvele valla raamatupidamises nimetatud akti alusel ja nimetatud väärtusega;
- nõustati Kibaru külas Kingu katastriüksuse ja Kärevere külas Kõrgemäe katastriüksuse jagamisega ning määrata jagamisel moodustatavatele uutele katastriüksustele koha-aadress ja sihtotstarve;
- otsustati korraldada riigihange „Põhja-Sakala valla teede ja tänavate tolmutõrje aastatel 2024-2026“ (viitenumber 276249); moodustada hankemenetluse läbi viimiseks komisjon koosseisus: abivallavanem Jaanus Rahula, komisjoni esimees; teedespetsialist Tiit Umal ja haldusspetsialist Ivo Kralle; kinnitada riigihanke „Põhja-Sakala valla teede ja tänavate tolmutõrje aastatel 2024-2026“ alusdokumendid;
- majandusosakonnal väljastada ehitisluba Kõo külas Kõo töökoja kinnistul tehnilise hoolduse hoone, garaaž-töökoja, kombainide kuuri; Ede kinnistul garaaži; Aini kinnistul garaaži ja Vlindi kinnistul garaaž-lao lammutamiseks. Lammutustööde lõpetamisel tuleb vallavalitsusele esitada jäätmeõiendid koos ehitiste täieliku lammutamise teatistega;
- majandusosakonnal väljastada ehitisluba Kõo külas Kõo töökoja ja Ede kinnistutele garaaži püstitamiseks. Sätestada ehitusloa kõrvaltingimuseks, et enne rajatava hoone kasutusele võtmiseks esitatakse liidetakse Kõo töökoja ja Ede kinnistud üheks kinnistuks;
- muudeti Kobruvere külas asuva Pulli katastriüksuse sihtotstarvet (100% tootmismaa) ja määrati katastriüksuse uuteks sihtotstarveteks maatulundusmaa 45% ja tootmismaa 55%.

Muudes küsimustes:

- anti nõusolek Suure-Jaanis, Kondase pargis näituse „Eesti keele tüvitekstide näitus Kondase pargis“ korraldamiseks 14.03.-30.04.2024;
- anti luba OÜ-l Ehedad Hetked korraldada Põhja-Sakala vallas Olustvere mõisas ilutulestik (F2-, ja T1-kategooria pürotehniline toode) 08.03.2024 kell 23.45. Teavitada vallakodanikke toimuvast ilutulestikust valla veebilehel ja sotsiaalmeedias;
- arutati volikogu eelnõud: 1-4/339 Põhja-Sakala vallale kuuluvate korteriomandite enampakkumise korras võõrandamine Sürgavere, Õpetajate maja - täpsustada ja täiendada eelnõud; 1-4/340 Põhja-Sakala vallale kuuluva kinnistu jagamiseks nõusoleku andmine Võhma, Väike tn 23a - saata eelnõu arutamiseks volikogu komisjonidele.

Info:

- vallavanema info: 1) valla ja Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) vaheline kohtuvaidlus Võhma koolimaja ehituseks saadud toetuse osas: teise astme kohtuotsus jõustus, RTK poolt tehtud korrektsiooniotsus ca 200 000 euro kinnipidamiseks enam ei kehti, k.a enamus selle otsuse aluseks olnud võimalikest rikkumistest. RTK peab tegema uue otsuse, mille käigus hindama uuesti kogu protsessi ja määrama kas uue korrektsiooni protsendi varasema 10% asemel või seda üldse mitte rakendama ja maksta välja kogu toetuse;
- 2) Võhma kooli juures tehtavad remonditööd: raha kõigeks ei jätku, valikus on ligipääs WC-le õuest ilma signalisatsiooni välja lülitamata, kasvuhoone või koolihoone sokkel. Volikogu eelarve- ja majanduskomisjoni ettepanek mitte parandada kasvuhoonet vaid teha korda kogu sokkel. Uurisin eelarve muudatusettepaneku esitanult ja kooli direktorilt seisukohta, nende

soov oleks wc, kasvuhoone ja soklist ainult katkine osa. Vallavalitsuse seisukoht: jääda varasema otsuse juurde, teha ära wc-s vajalikud tööd, kasvuhoone ja soklist lagunenud osa;

3) moodustada ümarlaud või töörühm, kelle ülesandeks oleks välja pakkuda mõtteid noorte kaasamiseks, kuidas noori koduvallaga rohkem siduda koolide lõpetamisel jne.

• abivallavanema K. Toobali info: 1) 01.09.2024 on pühapäev; millal alustavad koolid õppetööd, kas pühapäeval (01.09) või esmaspäeval (02.09)? Otsustati: iga kool otsustab ise, millal pidada esimest koolipäeva; 2) Suure-Jaani staadioni kunstmurukatte hooldus; otsustati: hooldamine teha aprillikuus.

• arutelu endiste Võhma perearsti praksise ruumide ja Võhma teenuskeskuse hoone edasise nägemuse kohta.

12.03.2024

Sotsiaalküsimustes:

- määrati tagasiulatuvalt alates 26.02.2024 isikule isiklik abistaja;
- eraldati eluruumi tagamise teenuse raames kahele isikule eluruumid Kõpu alevikus ja vormistada eluruumi tagamise teenuse osutamise lepingud tähtajaliselt 01.04.2024-31.03.2025.

Haridus-, kultuuri- ja spordiküsimustes:

- otsustati maksta tegevusrealit Huviharidus toetust kolme lapse huviharidusega seotud kulude katteks kokku 440 eurot;
- eraldati tegevusalalt 081902 Seltsitegevus noorte sporditegevuseks toetust perioodil 01.01.-30.09.2024: 1) MTÜ-le Spordiklubi Sakala Biathlon (80329518) 1620 eurot; 2) MTÜ-le Suure-Jaani Kergejõustikuklubi (80614868) 5076 eurot; 3) MTÜ-le Spordiklubi Täaksi (80244495) 5508 eurot; 4) MTÜ-le Spordiklubi Suure-Jaani United (80322212) 5832 eurot;
- otsustati sõlmida noorte huvihariduse toetamise lepingud MTÜ-ga Tantsustuudio Cestants, MTÜ-ga Dance Dream, MTÜ-ga Viljandi Iluuisutamisklubi, Viljandi Laevamudelistide klubi MTÜ-ga, OÜ-ga Paleus, MTÜ-ga Tantsutsoon, MTÜ-ga Urban Style, MTÜ-ga Viljandi Poksikool ja Erahuvikooliga Taibukate Teaduskool.

Rahandusküsimustes:

- kinnitati Põhja-Sakala vallavalitsuse osakondade ning hallatavate asutuste 2024. aasta põhitegevustulude ja -kulude alaeelarved ning investeringute alaeelarve.

Majandusküsimustes:

- otsustati lubada Kõpu alevikus Töökoja kinnistul väetisehoidla püstitamine projekteerimistingimuste alusel; anda projekteerimistingimused, mis on Kõpu alevikus Töökoja kinnistul väetisehoidla ehitusprojekti koostamise aluseks ning väljastada need projekteerimistingimuste taotlejatele osauhingule Kõpu PM ja Jaanus Kovalile;
- otsustati kinnitada Eleväli AS poolt koostatud töö nr 04424-EL „Elektritootja elektriprojekt“ ning anda ehitusloa taotlejatele Kõpu PM OÜ-le ja Eleväli AS-ile ehitisluba päikeseelektrijaama püstitamiseks aadressil Kõpu alevik Töökoja kinnistu;
- erastati eraisikule Navesti külas Navesti tee 3 katastriüksus; määrata katastriüksuse sihtotstarbeks 100% elamumaa ja maa maksustamishinnaks 370 eurot; maa kasutamisel kehtivad teatud kitsendused ja piirangud;
- muudeti Põhja-Sakala Vallavalitsuse 27.02.2024 korralduse nr 124 „Sundvalduse seadmine Ängi külas Põhjaka-Undisaare tee nr 7590016 km 1,844-1,959 avalikuks kasutamiseks“ punkti 1.1 uues sõnastuses;
- muudeti Põhja-Sakala Vallavalitsuse 27.02.2024 korralduse nr 125 „Sundvalduse seadmine Ängi külas Põhjaka-Undisaare tee nr 7590016 km 3,033-4,108 avalikuks kasutamiseks“ punkti 1 uues sõnastuses;
- moodustati Põhja-Sakala valla liikluskomisjon koosseisus: majandusvaldkonna abivallavanem - komisjoni esimees; vallavanem; haldusspetsialist; teedespetsialist; Politsei- ja Piirivalveameti esindaja (piirkonnapolitseinik); Transpordiameti esindaja;
- kinnitati Põhja-Sakala valla liikluskomisjoni põhimäärus.

Muudes küsimustes:

- arutati ja otsustati saata volikogule menetlemiseks volikogu eelnõud: 1-4/340 Põhja-Sakala vallale kuuluva kinnistu jagamiseks nõusoleku andmine Võhma, Väike tn 23a; 1-4/341 Määruse „Põhja-Sakala Vallavalitsuse ametiasutuse palgajuhend“ muutmine;

Põhja-Sakala Vallavalitsuses

1-4/342 Määruse „Ametiautode ja isikliku sõiduauto ametisõitudeks kasutamise kord“ muutmine;

1-4/343 Kinnisasja koormamine isikliku kasutusõigusega Vastemõisa-Kobruvere kergtee;

1-4/344 Kinnisasja koormamine isikliku kasutusõigusega Võhma I, Põllu;

1-4/345 Suure-Jaani lasteaias Sipsik arengukava aastateks 2024–2029 kinnitamine;

- projekti „Kodud tuleohutuks“ raames on vallale eraldatud 9000 eurot. Plaanis on kahe Kõo piirkonnas asuva kodu tuleohutumaks muutmine; võetud on kaks hinnapakumist, mõlemad ületavad toetussummat. Otsustati projektis osaleda ja kogumaksumusest puudujääv summa katta sotsiaalosalakonna alaeelarvest.

Lisaks:

- arutati Kirivere kooli lisavahendite eraldamise taotlust eritoe rakendamiseks vajaliku klassiõpetaja palkamiseks. Otsustati: koolil palgata õpetaja tähtajalise lepinguga kuni suvevaheaja alguseni omavahenditest ja kui kooli eelarves jääb selle arvelt aasta lõpuks vahendeid puudu, siis anname lisaraha;

- kuulati Suure-Jaani Tervisekoja juhataja Indrek Palu ettekannet tervisekoja tegevustest ja edasistest plaanidest, toimus arutelu Suure-Jaani Tervisekoja nõukogu liikmetega tervisekoja oleviku ja tuleviku teemadel.

Info:

- Riigi Tugiteenuste Keskus on teada andnud, et teevad Võhma kooli toetusrahade osas uue otsuse aprillikuu jooksul;

- hallatavate asutuste palgateema.

18.03.2024

Sotsiaalküsimustes:

- otsustati hüvitada valla eelarvest kahe isiku üldhooldusteenuse hoolduskulu vastavalt hooldekodu kehtestatud hoolduskulu komponendile, kuid mitte rohkem kui vallavalitsuse poolt kehtestatud piirmäär; üldhooldusteenuse kohamaksu puudujääva osa ja lisakulud tasub vallavalitsus vastavalt teenuseosutaja poolt esitatud arvele.

Haridus-, kultuuri- ja spordiküsimustes:

- otsustati:

1) maksta eelarve tegevusreal 0810902 Seltsitegevus 25 taotlejale tegevustoetust (á 200 €) kokku 5000 eurot;

2) jätta rahuldamata 4 esitatud tegevustoetuse taotlust;

3) maksta eelarve tegevusreal 0810902 Seltsitegevus 4 taotlejale kaasfinantseerimise toetust kokku 1381 eurot;

4) rahuldada EELK Suure-Jaani Johannese Koguduse esitatud kaasfinantseerimise taotlus pikihoone katuse renoveerimistööde II etapi jaoks ja maksta neile 25 000 eurot 2024. aasta eelarvesse loodud Seltsitegevuse Religiooni investeringute reall;

5) jätta rahuldamata 8 esitatud kaasfinantseeringu toetuse taotlust;

6) maksta eelarve tegevusalalt 0810902 Seltsitegevus ürituse korraldamise toetust 17 taotlejale kokku 20 640 eurot;

7) maksta eelarve tegevusalalt 0810902 Seltsitegevus ürituse korraldamise toetust tegevustoetuste taotlustes välja toodud ürituste korraldamiseks 6 taotlejale kokku 3096 eurot;

8) jätta rahuldamata 5 ürituse korraldamise toetuse taotlust;

9) lubada 3 taotlejal kasutada varasematel aastatel välja makstud, kuid kasutamata jäänud ühekordse toetuse raha 2024. aastal;

- maksta tegevusreal Huviharidus toetust kolme lapse huviharidusega seotud kulude katteks kokku 379 eurot.

Majandusküsimustes:

- anti Supsi külas Liivaku kinnistule elamu laiendamiseks ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused;

- majandusosalakonnal väljastada ehitusluba Vihi külas Saare kinnistule üksikelamu laiendamiseks üle 33% ja rekonstrueerimiseks;

- nõustuti reformimata maade jätmisega riigi omandisse ning määrata maaüksustele sihtotstarbed:

1) Kõidama külas Olustvere tee 2a – 100% sihtotstarbeta maa;

2) Arjadi külas Töökoja – 100% maatulundusmaa;

3) Paenasti külas Meoka – 100% maatulundusmaa;

4) Ülde külas Tooma tn 3a – 100% maatulundusmaa;

5) Ülde külas Tiigi tn 7 – 100% maatulundusmaa;

6) Kootsi külas Vesiveski – 100% maatulundusmaa;

7) Suure-Jaani linnas Aasa tn 10 – 100% sihtotstarbeta maa;

- otsustati saata eelnõu nr 2-4/9 sundvalduse seadmiseks Punakülas Tooni tee nr 3600040 km 0,294–0,580 teelõigule avaliku kasutuse tagamiseks Kuusiku ja Tollimetsa kinnisasja omanikele, kellel on õigus nelja nädala jooksul nimetatud teate kättesaamisest arvates esitada sundvalduse seadja oma arvamus;

- kinnitati Põhja-Sakala valla 2024. aasta hankeplaan.

Muudes küsimustes:

- otsustati kutsuda tagasi SA Suure-Jaani Tervisekeskus nõukogu liikmed Indrek Jegorov ja Olev Umsar ning nimetada neljaks aastaks SA Suure-Jaani Tervisekeskus nõukogu liikmeks Vahur Roosaar;

- otsustati kutsuda tagasi vallavalitsuse hallatava asutuse Suure-Jaani Tervisekoja nõukogu liikmed Indrek Jegorov ja Olev Umsar ning kinnitada Suure-Jaani Tervisekoja nõukogu koosseisu kolmeks aastaks Vahur Roosaar;

- arutati ja otsustati saata volikogule menetlemiseks volikogu eelnõu 1-4/348 Põhja-Sakala vallale kuuluva kinnistu enampakkumise korras võõrandamine (Olustvere, Jaamaküla tee 10).

Info:

- arendus- ja hankespetsialisti konkursi tähtaega pikendasime veel kaks nädalat;

- tervisekeskuse ja Tervisekoja nõukogusse leida üks liige juurde;

- jätukoolitusel osalejatena kirjas Aino Viinapuu, Karel Tõlp ja Mikk Tagapere; Miku asemel osaleb Jaanus Rahula;

- arenguestluste küsimused ja ajakava ametnikele saadetud; hallatavate asutuste juhtidega plaanis arenguestluste läbiviimine aprillis.

26.03.2024

Sotsiaalküsimustes:

- otsustati toetada isikut vannitoa kohandamisel hügieenitoimingute parandamiseks;

- otsustati lõpetada isikule seatud hooldus üldhooldusteenusele suundumise tõttu ja hooldamise eest hooldajatoetuse maksimine alates 01.04.2024;

- otsustati hüvitada valla eelarvest kahe isiku üldhooldusteenuse hoolduskulu vastavalt hooldekodu kehtestatud hoolduskulu komponendile, kuid mitte rohkem kui vallavalitsuse poolt kehtestatud piirmäär; üldhooldusteenuse kohamaksu puudujääva osa ja lisakulud tasuvad seadusjärgsed ülalpidajad vastavalt teenuseosutaja poolt esitatud arvele.

Haridus-, kultuuri- ja spordiküsimustes:

- kinnitati Põhja-Sakala Kultuurikeskuse struktuur ja töötajate koosseis alates 01.05.2024;

- otsustati maksta tegevusreal Huviharidus toetust kaheksa lapse huviharidusega seotud kulude katteks kokku 974,53 eurot;

- otsustati sõlmida noorte huvihariduse toetamise leping MTÜ-ga Tenniseklubi Fellin;

- otsustati maksta eelarve tegevusreal 0810902 Seltsitegevus (eelarvekonto 450000) ürituse korraldamise toetust tegevustoetuste taotlustes välja toodud ürituste korraldamiseks: 1) Spordiklubile Vanad Olümpiaaalad 300 eurot võistluse Vanad Olümpiaaalad korraldamise kulude katteks; 2) Suure-Jaani Kergetõustikklubile 2000 eurot mudilastele ja noortele korraldatavate võistluste medalite/meenete ja kohtunike tasude katteks; 3) Imavere Sotsiaalkapital MTÜ-le 500 eurot kodu-uurimusliku raamatu trükkimise kulude katteks. Valminud käsikirja pealkiri „Puiatu – küla kolme maakonna piiril“.

Majandusküsimustes:

- määrati Jaska külas asuva munitsipaalomandisse taotletava katastriüksuse lähiaadressiks Oru pumpla ja sihtotstarbeks tootmismaa 100%;

- lihthankel „Põhja-Sakala valla kruusateede hõõveldamine aastatel 2024–2026“ (viitenumber 276178) tunnustati edukaks: 1) OSA 1 – EKT Teed OÜ (12709519) pakkumus maksumusega 58 eurot tund, millele lisandub käibemaks 22%; 2) OSA 2 – EKT Teed OÜ (12709519) pakkumus maksumusega 58 eurot tund, millele lisandub käibemaks 22%; 3) OSA 3 – EKT Teed OÜ (12709519) pakkumus maksumusega 58 eurot tund, millele lisandub käibemaks 22%; sõlmida OSA 1, OSA 2 ja OSA 3 hankeleping EKT Teed OÜ-ga riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustel ja edukaks tunnustatud pakkumuses esitatud andmete alusel;

- otsustati muuta katastriüksuse koha-aadressi: kehtiv koha-aadress: Arjadi küla, Kirsi; uus koha-aadress: Arjadi küla, Kuuse;

- otsustati nõustuda Kõpu alevikus, Kõpu mõis katastriüksuse jagamisega ja määrata katastriüksuse jagamisel

moodustatavatele uutele katastriüksustele koha-aadress ja sihtotstarve:

Kõpu alevik, Kõpu mõis; sihtotstarve Ühiskondlike ehitiste maa 100%;

Kõpu alevik, Raja; sihtotstarve tootmismaa 100%;

Kõpu alevik, Vaestemaja tee T1; sihtotstarve transpordimaa 100%;

Kõpu alevik, Välja; sihtotstarve maatulundusmaa 100%;

- otsustati anda Tääksi külas Järve kinnistule elamu püstitamiseks ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused ja väljastada need taotlejale;

- majandusosalakonnal väljastada kasutusluba Suure-Jaani linnas J. Köleri tn 23 kinnistule püstitatud üksikelamu kasutusele võtmiseks;

- otsustati määrata avalikku kasutusse ja kanda teeregistrisse avalikuks kasutamiseks määratud teena:

1) Lemmakõnnu külas Murro kinnisasjal Poolaka-Kuura teelõik km 4,779–4,983 (204 m);

2) Kõpu alevikus Töökoja kinnisasjale Kõpu mõisa teelõik km 0,194–0,243 (49 m);

3) Ängi külas Sassi-Jaani kinnisasjale Lahmuse-Jaburi teelõik km 1,548–1,886 (338 m);

4) Põhjaka külas Põhjaka-Reinu kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 0,012–0,172 (160 m);

5) Põhjaka külas Rantso kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 0,172–0,290 (118 m);

6) Põhjaka külas Kebja kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 0,290–0,355 (65 m);

7) Põhjaka külas Suurevälja kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 0,355–0,514 (159 m);

8) Põhjaka külas Ellusaare kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 0,514–0,888 (374 m);

9) Paaksima külas Sepa kinnisasjale Saare tee teelõik km 0,431–0,545 (114 m);

10) Ängi külas Möldre kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 1,844–1,959 (115 m);

11) Ängi külas Elari kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 3,033–3,099 (66 m);

12) Ängi külas Metsa-Undissaare kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 3,099–3,300 (201 m);

13) Ängi külas Undissaare põld kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 3,300–3,371 (71 m) ja km 3,539–3,862 (323 m);

14) Ängi külas Mäelt-Undissaare kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 3,371–5,539 (168 m);

15) Ängi külas Vallakooli kinnisasjale Põhjaka-Undisaare teelõik km 3,862–4,108 (246 m);

- otsustati korraldada lihtmenetlusega riigihange „Kahe sotsiaaltööks sobiva sõiduki ostmise“ (viitenumber 277249), moodustada hankemenetluse läbiviimiseks komisjon: abivallavanem Jaanus Rahula, komisjoni esimees; teedespetsialist Tiiu Umal; haldusspetsialist Ivo Kralle; kinnitada riigihanke dokumendid.

Muudes küsimustes:

- anti nõusolek avaliku ürituse teates esitatud tingimustel Metsalaulupidu 2024 pidamiseks 29.06.2024 kell 15–22 Karjasoo külas, Soomaa rahvuspargis, Hüpassaare laudtee laienduseks oleval laval;

- otsustati esitada notarile avaldus 10.10.2023. a surnud Helma Hallmägi vara suhtes pärimismenetluse algatamiseks;

- arutati volikogu eelnõu 1-4/349 Põhja-Sakala valla jäätmekeha aastateks 2024–2029 avalik väljapanek ja otsustati eelnõud täpsustada järgmiseks vallavalitsuse istungiks;

- keskkonnaspetsialist tutvustas: 1) kokkulepet Vastemõisa paisu kohapealse järelevalve tegemiseks, et tagada paisu tehniline korrashoid ja hooldus; kokkulepe kehtib viis aastat; 2) OÜ Rohekalda Aiand lepingut Suure-Jaani linna haljastuse istutamiseks/hooldamiseks; lisandunud istutus- ja hooldustööd vajavad lisaraha.

Info:

- vallavanema info: 1) Kobruvere külas asuva Tammeveski puhkeala sihtotstarbe muutmine; seejärel kinnistu jagamine aprilli volikokku; 2) reklaamid valla koolide stendidel; 3) paikkondlikud kohtumised kogukondades: kolm peetud, viis ootab ees, sh täna Tääksis.

- abivallavanema K. Toobali info Põhja-Sakala raamatukogu struktuuri muutmise kohta. Raamatukogu direktor on esitanud taotluse struktuuri optimeerimiseks, kuid puudub vastav kord ja/või punkt raamatukogu põhimääruses, kes kinnitab struktuuri. Otsustati koostada õigusakti eelnõu aprilli volikokku;

Järgmised vallavalitsuse istungid: 02.04.2024 kell 14; 09.04.2024 kell 14 ja 17.04.2024 kell 15.

Põhja-Sakala vald toetab kolmanda sektori tegevusi 59 000 euroga

Kultuurielu rikastamiseks ja vaba aja veetmiseks annavad suure panuse valdas tegutsevad mittetulundusühingud ja kollektiivid.

Mittetulunduslik tegevus on valla elanikele suunatud, kasumit mittetaotlev tegevus kultuuri, hariduse, laste-, sotsiaal- ja noorsootöö, spordi ning rahvatervisest edendamiseks. Nende tegevuste elluviimiseks toetab vald rahaliselt valla

piirkondade, kogukondade ja kodanikuühenduste üldist arengut läbi huvialase tegevuse, sündmuste korraldamise ja tingimuste parandamise.

Põhja-Sakala vallavalitsus arutas 18. märtsi ja 26. märtsi istungitel mittetulunduslikuks tegevuseks esitatud toetuse taotlusi ning eraldas tegevustoe- tust oma valdkonna eden- damiseks 25 avalikkusele

suunatud vabaühendusele kogusummas 5000 eurot.

Esitatud taotlustest rahastati kuus projektitaotlust kogusummas 26 881 eurot, sellest 25 000 eurot eraldati Suure-Jaani kogudusele pikihoone katuse renoveerimistöde II etapi jaoks 2024. aasta eelarvesse loodud Seltsitegevuse Religiooni investeeringute realt.

Ürituste korraldamiseks

eraldati toetust 28 vabaühendusele kogusummas 26 036 eurot, millest suurim summa – 10 000 eurot eraldati Rahvusvahelisele Artur Kapi Ühingule 16.–23. juunil toimuva Suure-Jaani muusikafestivali korraldamiseks.

Vaata täpsemalt, keda, mis mahus ja mille jaoks on toetatud: Juhtimine – Vallavalitsuse poolt eraldatud toetused.

Vallavalitsus kinnitas kultuurikeskuse struktuuris muudatused

Vallavalitsuse 26. märtsi istungil oli arutluse Põhja-Sakala Kultuurikeskuse struktuuri muutmise eelnõu, mille eesmärgiks on ühtlustada kultuurilise teenuse pakkumist valla erinevates piirkondades.

Valla erinevad piirkonnad Kõost Kõpuni on suured ja kvaliteetsemad ja laiendatakse teenuse pakkumiseks on vaja suurendada kultuuritöötajate ametikohtade arvu kahelt kolmele. Struktuuri muutmisel jagunevad kultuuritöötajad kolme piirkonda: Võhma-Kõo-Pilistvere, Suure-Jaa-

ni-Olustvere-Tääksi-Sürgavere, Vastemõisa-Kõpu.

Hetkel teeb kultuurikeskuse direktor kultuuritöötajate tööd nii Suure-Jaanis kui ka Vastemõisas, kuid edaspidi saaks direktor keskenduda senisest enam asutuse juhtimisele ja arendamisele.

Struktuuriga muudetakse kõigis struktuuriüksustes abipersonali (koristaja-majahoidja, koristaja, kütja-koristaja) ametinimetused perenaise ametikohaks. Kui eelnevalt on Võhma Vaba Aja Keskuses tööl administraator-perenaine, kelle ülesanneteks on lisaks maja

korushoiule ja sündmuste ettevalmistamisele ka administraatori ülesanded, siis struktuurimuudatusega saab senisest Vastemõisa koristaja-majahoidjast ka administraator-perenaine, sest juba 2023/2024. aasta sügis-talvest on töötaja täitnud administraatori ülesandeid, broneerides ja müües pileteid kogu maja sündmustele.

Uus kultuurikeskuse struktuur hakkab kehtima 1. maist 2024.

Kultuurikeskuse direktori Aire Levandi sõnul on struktuurimuudatus väga vajalik, sest kaks kultuuri-

töötajat suure valla peale on ilmselgelt liiga vähe.

„Oleme koos Sirje Fedjuki ja Silvi Rohesaluga püüdnud pakkuda valla elanikele võimalikult erinevaid sündmusi ja võimalusi huvitegevuseks. Samuti on suur abi kogu abipersonalist, kes oma tegevusega aitavad korralduslikule poolele kaasa,“ toob Levand välja.

„Loodan, et kolmanda kultuuritöötaja lisandumisega saame pakkuda erinevaid ja mitmekesiseid sündmusi kõigis valla piirkondades.“

Töötav pensionär, vaata üle oma maksuvaba tulu kasutus pärast pensioni tõusu

Alates 1. aprillist 2024 tõuseb pension seoses indekseerimisega. See võib mõjutada töötavate pensionäride maksuvaba tulu suurust. Sellega seoses peaksid töötavad pensionärid üle vaatama oma maksuvaba tulu kasutust.

Sotsiaalkindlustusameti pensionivaldkonna juhi Agne Kiviselja sõnul arvestatakse 1. aprillist vanaduspensioniealise inimese (64 aastat ja 9 kuud) pensionilt maksuvaba tulu 776 euro ulatuses. „Kui inimese pension on alla 776 euro, saab maksuvaba tulu jääki kasutada muudelt tuludelt, näiteks töötasult. Indekseerimise tulemusel aga pensionid suurenevad ning võib tekkida olukord, kus töötasult kasutatav maksuvaba tulu summa väheneb,“ selgitab Kiviselg.

Näide: Kui vanaduspensionieas inimese pension tõuseb 1. aprillist 500 eurolt 600 euroni, siis senise 276 euro asemel on tema maksuvaba tulu jääk nüüd 176 eurot (776-600=176). Töötava pensionäri jaoks tähendab see vajadust oma maksuvaba tulu kasutust töötasult üle vaadata, et vältida hilisemat üleliigse tulu tagastamist tuludeklaratsiooni alusel.

Iga inimese pension on individuaalne ning selle suurus sõltub inimese tööpanusest. Nii on ka pensionitõus indekseerimise tulemusel igalühel erinev. Indekseerimise eesmärgiks on hoida pensionid tasakaalus palgade ja hindade muutustega. Agne Kiviselg selgitab: „Pensionide indekseerimisel suurendatakse nii pensioni baasosa kui aastahinnet. Pensioni baasosa on pensioni alustala, mis on kõikidel vanaduspensionis saajatel ühesuurune. Aastahinne on aga väärtus, millega korrutatakse läbi pensioni staažiosa, kindlustusosa ning ühendosa.“ Kokku arvutab sotsiaalkindlustusamet uute väärtustega ümber ligi 325 000 inimese pensioni.

Inimese pensioni suurus selgub 1. aprillil. Kõige mugavamalt saab oma pensioni uut suurust vaadata portaalis

eesti.ee. Sotsiaalkindlustusameti klienditeenindusse tulles või infotelefonile 612 1360 helistades tuleb arvestada võimaliku ooteajaga.

Lisainfo:

	Suurus pärast indekseerimist alates 1. aprillist 2024
Rahvapensioni määr	372,05
Pensioni baasosa	354,9887
Aastahinne	9,512

Juhime tähelepanu, et inimeste parema teenindamise huvides kasutab amet erinevate toetuste ja hüvitiste väljamaksmisel ühe arvelduskonto lahendust. See tähendab, et kui inimene on esitanud sotsiaalkindlustusametile mitu arvelduskontot, kuhu kanda rahalisi hüvitisi – pension, vanemahüvitis, puudetoetus jne –, siis tehakse kõik ülekanded sellele kontole, mille inimene esitas viimasena. Oma kontot saab hõlpsasti kontrollida sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

OTSIME KANDIDAATE PÕHJA-SAKALA VALLA KAUNI KODU KONKURSILE

Põhja-Sakala vallavalitsus kutsub kõiki elanikke märkama koduvallas kaunist ja südamega korrastatud kinnistuid ning esitama neid konkursile „Kaunis Kodu“.

Konkurss viiakse läbi vastavalt Põhja-Sakala Vallavolikogu 26.01.2023 määrusele nr 38 „Põhja-Sakala valla tunnustamiste kord“ (riigiteataja.ee/akt/403022023007).

Kandidaate saavad esitada kõik Põhja-Sakala valla elanikud ja külalised.

Ootame konkursile kandidaate kolmes kategoorias:

- 1) elamud kompaktses hoonestusega alal;
- 2) maakodud ja tootmistasud;
- 3) korterelamud (4 korterit ja rohkem), äri- ja ühiskondlikud hooned.

Komisjon vaatab kõik kinnistud omaniku nõusolekul üle ja esitab hiljemalt 30. juuliks vallavalitsusele kandidaadid preemiade saamiseks.

Igas hindamisrühmas antakse välja üks preemia. Antakse välja ka eripreemia „Lilled valda“.

Parimaid kodusid tunnustatakse Põhja-Sakala valla tunnustamisüritusel ning kategooriate võitjad esitatakse „Eesti kaunis kodu 2023“ maakondlikku vooru.

Konkursi tulemused avalikustatakse Põhja-Sakala valla kodulehel, infolehes Leole ja Facebooki lehel.

Anna meile kandidaadist teada hiljemalt 30. aprillil aadressile info@pohja-sakala.ee märgusõnaga „Kaunis kodu“, teavita omanikku tema kandidatuuri ülesseadmisest ning märgi oma ettepanekus kinnistu omaniku e-posti aadress ning telefoninumber, et hindamiskomisjon saaks neile oma küllatulekust ette teatada.

HEAD PÕHJA-SAKALA VALLA VANEMAEALISED!

Senioride ümarlaud toimub neljapäeval, 11. aprillil kell 14 Suure-Jaani kultuurimaja saalis.

Päevakorras:

1. Ümarlauru uue juhatuse valimine.
2. Sotsiaalteemad: hooldekodude maksumus ning hindamine ja sotsiaaltranspordi teenusest.
3. Ideekorje edasipidiste ümarlauru teemade kohta.
4. Info ja küsimused.

Piltuudised

FOTO: KAIE TOOBAL

21. märtsil kogunesid Viljandimaa eakate nõukogude ja omavalitsuste esindajad Viiratsi Päevakeskusesse. Toimus põnev kogemusõppepäev, kus anti ülevaade tööst vanemaealistega Viljandi vallas. Osalejad tutvustasid oma valla eakate nõukogu tööd ja tööd vanemaealistega. Jagati teadmist, kuidas leida vanemaealistele suunatud teavet, ja tehti rühmatööd.

FOTO: MARKO REIMANN

Vallavalitsuse ja -volikogu liikmed, vallavalitsuse ametnikud ning valla hallatavate asutuste juhid osalesid 25. märtsil korruptsiooniteemalisel koolitusel. Koolitust juhendas Remo Perli Politsei- ja Piirivalveameti keskkriminaalpolitsei korruptsioonikuritegude büroost.

Koolituse eesmärgiks oli korruptiivse käitumise ennetamine ning teadlikkuse tõstmine korruptsioonirikidest. Korruptsioon on iga sugune ametikoha või võimu kuritarvitamine enda või kolmanda isiku huvides, laiemal määral järgi usalduse kuritarvitamine. Ilmselt ei teadvustata piisavalt, et avalikku ülesannet täidetakse ka siis, kui pädev asutus on vastava kohustuse edasi andnud. Igas huvide konfliktis olukorras tuleb end seotusest teada anda ning end kogu protsessist, mitte üksnes otsustamisest taandada. Koolitusel arutati ka selle üle, kuidas ära tunda ja lahendada tööalaseid eetilisi dilemmasid ning korruptsiooniohtlike situatsioone. Remo Perli tõdes, et organisatsioonis aset leidva korruptsiooni peamiseks põhjuseks on juhid, kes lasevad olukorral valitseda. Korruptsioon on nagu korrosioon – sa võid ju teda värvida, aga see ei kao kuhugi.

Viljandimaa tervisedenduse strateegia aastani 2035

Viljandimaa Omavalitsuste Liidu heaolu (tervis ja turvalisus) töörühma tööd juhib valdavalt strateegiadokument „Viljandimaa tervisedenduse strateegia aastani 2035“, mille peaesmärk on: „Viljandimaa inimeste oodatav eluiga ja tervena elada jäänud aastad kasvavad. Peamine tee peaesmärgi saavutamiseks on laste ja noorte vaimse tervise valdkonna arendamine“. Siinkohal tekib nii mõnelgi lugejal ilmselt küsimus – mille järgi otsustatakse strateegiadokumendi fookus?

Heaolu töörühma tegevused on suunatud kogu Viljandimaa elanikkonnale, edendamaks meie inimeste heaolu ja tervist ning suurendada elanike võimekust ennast ja teisi toetada. Seda

kõike ikka selleks, et elanikud oleksid terved, rõõmsad ja toimetulevad. Strateegiadokumendi fookustakse uuringutest ja usaldusväärsetest allikatest kättesaadavatest andmetest ning tegevuste puhul hinnatakse tõendus põhisust. Väga palju andmeid tuleb üleriigilistest andmebaasidest ning uuringutest – näiteks annab Tervise Arengu Instituut regulaarselt maakonnapõhiselt ülevaateid vigastusjuhtudest ning iga-aastaselt koostatakse tervise ja heaolu ülevaated (märkus: eelnimetatud ülevaated leiad Terviseinfo.ee kodulehelt). Tänu sellele, et uuringuid ja analüüse viiakse läbi iga-aastaselt ja samadel tingimustel, on võimalik

jälgida ka, kas maakonna tervist edendavad tegevused on tulemuslikud või on vaja eesmärgid ja tegevused ümber mõtestada.

Nagu eelnevalt mainitud, siis „Viljandimaa tervisedenduse strateegia aastani 2035“ keskendub laste ja noorte vaimse tervise edendamisele, kuid see pole sugugi nii, et strateegia tegevused on suunatud vaid lastele ja noortele. Tegelikult on tegevused suunatud neile, kellel on positsioon, et aidata kaasa laste ja noorte vaimse tervise probleemide vähendamisele ning seeläbi mõjutada positiivselt ka iseenda elu – lapsevanemad, õpetajad, treenerid, haridusasutuste tugispetsialistid ja teised osapooled, kes lastega

kokku puutuvad. Nii ongi tervisedenduse strateegias välja toodud neli eesmärki:

- Viljandimaa laste vaimse tervise riskid on väheneunud süsteemse vanemahariduse kaudu.
- Viljandimaa laste vaimse tervise riskide ja probleemide vähendamiseks on loodud lahendus põhine varajase märkamise süsteem.
- Viljandimaa laste vaimse tervise toetamiseks arendame eakohast toimetulekut iseendaga, läbi tõendus põhiste meetodikate ja võrgustiku koostöö.
- Loomes laste vaimse tervise probleemidega tegelevate spetsialistide vajadus- ja kompetentsimudeli, mille abil tagame abivajajatele kvaliteetse teenuse kättesaadavuse.

Seega on Viljandimaa heaolu (tervis ja turvalisus) töörühma tegevuste eesmärk suurendada vanemate teadlikkust ja vanemlike oskusi, ennetada vaimse tervise probleeme läbi varajase märkamise, tuua lastega tegelevate spetsialistideni tõendus põhised meetodikad, edendada lastega tegelevate osapoolte võrgustikutööd ning ühtlasi tagada ka tugiteenuste kättesaadavus neile, kes abi vajavad.

Lugeja saab siinkohal võtta hetke ja mõelda, mida saaks iga inimene teha, et edendada laste ja noorte vaimset tervist? Artikli autor paneb siin kaasa mõned mõtted – märka, kuula, paku tuge ja ole seejuures hinnangu teevaba. Turvaline

ja toetav võrgustik on eeldus, et lapse kaitsetegurid ja enesega toimetulek oskused saavutavad oma maksimaalse potentsiaali.

EVELIN TÄHTVÄLI
Rahvatervise nõunik
Viljandimaa Omavalitsuste
Liit

Kümme nõuannet ladusaks suhtluseks perearstiga

Paljusid meist kimbutab vahel mõni tervisehäda, mille leevendamiseks kodustest ravivõtetest ei piisa ja on vaja arstiabi. Mis juhtudel võiks pöörduda perearsti poole ja kuidas saame ise kaasa aidata, et suhtlus perearstikeskusega oleks ladus ning saaksime nõu ja ravi? Anname siinkohal kümme soovitusi, mida järgida suhtluses perearstikeskusega.

1. Millal pöörduda perearstile?

Perearstikeskusesse tasub pöörduda siis, kui Sinu tervisemure ei ole kodustest ravivõtetest leevendust saanud, kuid samas ei vaja ülikiiret sekkumist ehk kiirabi kutsumist või EMO-sse minemist. Tavapäraselt otsitakse perearstilt abi näiteks kaua kestnud või ägeda viirushaiguse, mitmesuguste valude või muude haigusseisundite tõttu. Ka krooniliste haigustega inimesed on perearstide jälgimise all, samuti saab perearstikeskuses nii lapsi kui ka täiskasvanuid vaktsineerida nakkushaiguste vastu.

2. Kuidas perearstikeskusega ühendust võtta?

Küllap haarab enamik inimesi telefoni ja helistab, aga aina rohkem perearstikeskusi kasutab ka e-teeninduse võimalusi. Nii et kui arvuti või nutitelefoni kasutamine on Sinu jaoks igapäevane, vaata oma perearstikeskuse kodulehelt, kas seal on võimalus digiteenindusplatvormi kaudu pöördumiseks. Platvorm on erinevaid, näiteks e-Perearstikeskus, Perearst24, LEIA ja Eelvisiit.

E-teeninduse kasutamiseks pead esmalt sisse logima ja seejärel saad teada anda näiteks enda haigestumisest, paluda kordusretsepti või küsida tervisenõu. Kasu on kahepoolne: patsient saab oma mure detailselt kirja panna ükskõik millisel sobival ajal, perearstikeskusel on võimalik oma töötajate tööaega paremini planeerida, suunates abivajaja vastavalt mure kiireloomulisusele ja spetsiifikale kas perearsti, pereõe või mõne muu perearstikeskuses töötava spetsialisti juurde.

3. Vastuvõtuaega ei pea alati saama samaks päevaks

Perearsti või -õe vastuvõtule registreeritakse patsiente lähtuvalt nende

tervisemure tõsidusest. Kui Sul on äge tervisemure, pead vastuvõtule saama pöördumise päeval, teistel juhtudel viie tööpäeva jooksul.

4. Tule õigeks ajaks!

Kui perearstiga on vastuvõtuaeg kokku lepitud, siis tule vastuvõtule õigeks ajaks. Kui Sa ei saa vastuvõtule tulla, siis teata sellest perearstikeskusele võimalikult varakult.

5. Perearsti asemel võib vastu võtta ka pereõe

Perearstikeskustes on aina tavapärasem, et patsiendi võtab arsti asemel esmalt vastu pereõe. Paljude tervisemurede lahendamise kuulubki pereõe pädevusse, kes hindab Su terviseseisundit, annab nõu ja vajadusel kutsub vastuvõtule tagasi. Kui tervisemure ületab õe pädevuse, suunab ta Su edasi perearsti või mõne muu spetsialisti vastuvõtule.

6. Valmistu vastuvõtuks ja ole konkreetne

Enne vastuvõttu mõtle oma tervisemure korralikult läbi ja pane tähtsamad asjad kirja. Nii saad vastuvõtu ajal kõik vajaliku läbi arutada ja vastuvõtt jääb planeeritud aja sisse.

7. Mitu tervisehäda võib vajada mitut vastuvõttu

Kui Sul on rohkem kui üks tervisemure, siis võib nende lahendamine kauem aega võtta. Seetõttu võib olla vajalik mitme järjestikuse vastuvõtuaaja broneerimine – küsi selle kohta telefonis või digiplatvormil aega broneerides pereõelt või administraatorilt. Kui

soovid arstilt ka teiste perearsti tervisemure kohta nõu küsida, tuleks kõigile siiski eraldi vastuvõtu aeg panna ehk perearst ei saa sinu vastuvõtu käigus teiste tervisemuresid lahendada.

8. Usalda meedikuid!

Iga inimese jaoks on tema haigestumine tõsine asi ja seega on arusaadav, et tihti peale tahetakse end põhjalikult uurida lasta. Kui aga perearst ei pea vajalikuks teatud analüüse või uuringuid teha, siis pole põhjust tema otsuses kahelda. Palun usalda oma perearsti ja pereõe!

9. Pea kinni sulle määratud ravijuhistest

Kui perearst on sulle välja kirjutanud ravimeid ja andnud ravijuhised, siis tuleks nendest kinni pidada. Ravimeid tuleb võtta täpselt nii, nagu arst on öelnud, mitte omapäi koguseid suurendades või vähendades. Näiteks kiputakse vererõhuravimeid võtma ainult siis, kui vererõhk on kõrge, et olukord kontrolli alla saada. Tegelikult tuleb ravimit võtta kogu aeg, et mõju oleks pidev. Kui mõni ravim tekitab kõrvaltoimeid, siis võta perearstikeskusega ühendust, et alternatiive arutada, mitte ära lõpetada lihtsalt rohtude võtmist.

10. Viisakus ennekoike

Ole hea ja suhtle oma pereõe ja perearstiga nende tööajal, seejuures on oluline kahepoolne viisakas ja lugupidav suhtlus.

TERVISEKASSA

Tark Tee – tarvilik abivahend praegustele ja tulevastele juhtidele sõidu planeerimisel

Sul on vaja sõita punktist A punkti B ning soovid, et sõit kulgeks kiiresti ja mugavalt, mistõttu oleks hea teada, kas kuskil tehakse teetöid, millised on teelõud või kas teel võib esineda takistusi.

Siinkohal tuleb appi Transpordiameti liiklusinfo rakendus Tark Tee, mis aitab planeerida ohutumat ja efektiivsemat teekonda. Teeolude info õigeaegne jõudmine teekasutajateni aitab tagada liiklusohutust ning võimaldab transpordiks kuluva aja ja energia optimeerimist.

Portaal Tark Tee on sõidukijuhi esimene abimees teekonna planeerimisel: kaardil on näha kõik toimuvad ja lähiajal algavad teetöid, kiiruse- ja massipiirangud, ilmaradari värskemad mõõtmisandmed ning jagatakse operatiivinfot teede sulgemiste ja ümbersõitude kohta.

Liikluspiirangute osas on Tark Tee koondanud valdavalt riigimaanteede ehk Transpordiameti hallatavate teede infot. Kohalikel teedel vastutavad teetööde või muude liikluspiirangute info edastamise eest omavalitsused – ka Põhja-Sakala vald kasutab Tarka Teed.

Selleks, et olla kursis teel toimuvaga, saab endale tellida portaalist ka teavitusi. Teavet riigiteede kohta vahendab ka riigiinfo telefon lühinumbril 1247.

Lisainfo: Tiiu Umal, teedespetsialist
tel 5342 0340; e-post: tiuu.umal@pohja-sakala.ee

Lahti muukides kaevuvee reostumise müsteeriumit

Ikka ja jälle võib lugeda meediaväljaannetest inimeste kurtmisi vee kvaliteedi pärast. Lisatud fotolt vaatab aga vastu käest lastud korrast ära kaev ...

Inimesed ei teadvusta tihti, et oma kaevu korrast oleku eest ei vastuta keegi muu kui omanik ise. Näiteks on üheks väga levinud probleemiks liiga madalad kaevurakked, lisaks asuvad salvkaevud ka liiga madalates kohtades, andes nii pinna- ja liigveele vaba pääsu kaevu. Majapidamiste puur- ja salvkaevud saavadki oma vee just maapinnalähedastest põhjaveekihtidest, mis on inimtegevusest kõige rohkem mõjutatud.

Kuidas saada salvkaevust kvaliteetset joogivett?

- Salvkaevu konstruktsioon peab olema selline, et see kaitseks põhjavee reostuse eest, tagaks kaevu vettandva osa pudedate ja varisevate setete toetuse ning soovitud veehulga. Et välistada saastunud vee sissevool, peavad kaevurakked ulatuma vähemalt 70 cm kõrgusele maapinnast.

- Kaev tuleb katta kaanega, et takistada sademevee, kõrvaliste esemete ja elusolendite kaevu sattumist. Luuk ja kaas olgu tihe, lukk terve ning tuulutustoru koos kübara ja putukavõrguga.

- Kui kaevukaane alla on paigaldatud soojustusmaterjal, tuleb seda puhastada.

- Vahtu päikesepaiste käes olevas kaevus tõuseb temperatuur suviti väga kõrgele. Seepärast tuleb suveks kaanealune materjal eemaldada, et see ei muutuks bakterite kasvulavaks.

- Salvkaevu ümber tuleb rajada veelukk, mis hoiab ära vee sissevoolu maapinnalt.

- Salvkaevu konstruktsioonis tohib kasutada vaid selliseid tooteid ja materjale, mis on ohutud nii keskkonnale kui ka inimese tervisele.

- Kaevu sisemust tuleks visuaalselt kontrollida vähemalt kord aastas.

- Vee värvus, sade ja maitse annavad küll üldpildi vee kvaliteedist, kuid ei näita siiski võimalikku bakterioloogilist või keemilist reostust. Seetõttu on vajalik kord paari aasta jooksul võtta ka veeproov ja lasta seda laboris analüüsida.

- Salvkaevu remonttööd ja puhastamine on mõistlik ette võtta suvisel perioodil, kui põhjaveetase on kõige madalamal.

Kuidas omanik võib tahtmatult ise oma kaevu vett reostada?

Reostus võib kaevudes se sattuda omanike enda tegevuse(tuse) tõttu, kui salvkaevu ümbrus on jäetud hooldamata.

Omanik saab oma poolt ära teha nii palju, et väldib potentsiaalsete reostusallikate sattumist salvkaevu vahetusse ümbrusesse, jälgib visuaalselt salvkaevu olukorda, võtab regulaarselt veeproove ja toimetab need laboratooriumisse ning vajadusel reageerib kiirelt reostuse tekkimisele. Salvkaevu hooldamistööde hulka kuuluvad kaevu süvendamine, sette väljapumpamine, murenenud kaevurakete väljavahetamine, raketevaheliste pragude tihendamine, kaevu suudme ümbruse tihendamine savilukuga, rakete pesu ja vajadusel kaevu kaane väljavahetamine. Kõik salvkaevud tuleks pärast rajamist või ümberehitamist desinfitseerida, kuna nende tööde tagajärjel võib salvkaevust võetav vesi saastuda.

Kõigi kaevudega seotud tööde tegemine võiks usaldada asjatundjatele. Puurkaevu võivadki rajada, ümber ehitada ja lammutada isikud, kellel on majandustegevuste registris hüdroteoloogiliste tööde tegevusluba.

Kuidas hinnata puurkaevu seisukorda?

Visuaalse vaatlusega on puurkaevude tehnilist seisukorda keeruline hinnata, küll aga on selleks olemas professionaalsed meetodid. Mingil juhul ei tohi puurkaevu maapinnale ulatuv manteltoru osa olla nähtavate vigastustega ning kaev peab olema suletud kaanega.

- Geofüüsikalised meetodid võimaldavad kontrollida puurkaevude konstruktsiooni, juhtides kaevu sonde, elektrilisi signaale või laineid. Näiteks kavernomeetria on meetod, kus puurkaevu viidud sond mõõdab üles kaevuõones esinevad õnarused ja kitsused, võimaldades suhteliselt suure täpsusega määrata puurkaevu läbimõõtu selle eri osades, manteltorude paigaldussügavust, nende ühenduste asukohti ja ka kvaliteeti. Kivimite tiheduse mõõtmise geofüüsikaline meetod võimaldab puurkaevus määrata kivimikihtide lasuvuspiire ja hinnata manteltorutaguse isolatsiooni kvaliteeti.

Korrast ära kaev.

- Puurkaevuõõne videovaatlus võimaldab vaadelda puurkaevu sisemust ja nähtut salvestada. Kaevu saadetakse kaabli otsas spetsiaalne kaamerasond, mis puurkaevuõõnt valgustab ja võimaldab seda filmida. Videouuringu abil saab määrata veetaset puurkaevus, manteldus- ja puurimissügavust, anda hinnangut vee liikumisele kaevus, leketele ning torutaguse isolatsiooni kvaliteedile, torude ja filtrite sisepinna seisundile, filtrite ummistumisele ja ka ümbritsevate kivimite koostisele.

Halvas seisus puurkaev – oht põhjaveele

Kaevuomanik on kohustatud konserveerima üle ühe aasta kasutusest väljas olnud puurkaevu. Samuti peab ta lammutama kasutamiskõlbmatu, põhjavee seisundile ohtliku või kasutusotstarbe kaotanud puurkaevu, kuna sellised kaevud on põhjaveele suureks ohuks.

Soovides pikalt kasutada puurkaevu uuesti kasutusse võtta, tuleb korraldada kaevu puhastuspumpamine. Seda ka siis, kui puurkaev võetakse kasutusele rohkem kui neli kuud pärast selle rajamist.

Kui keegi leiab looduses mahajäetud ja ilmselgete kahjustustega puurkaevu või mis ei ole kaanega suletud, tuleks sellest teavitada Keskkonnaametit või kohaliku omavalitsuse üksust.

Kaevule kohta valides kavanda ka reoveesüsteemi

Samaaegselt kaevu asukoha valikuga oleks mõistlik kavandada ka reovee puhastamise süsteem – nii väldid kaevust võetava vee kvaliteedi halvenemist.

Reovesi võib sattuda kaevu lekkivatest torustikest ja kohtkäitlussüsteemidest, kuid bakteriaalne reostus võib pärineda ka heitveest. Ka kuivkäimla korral tuleks kasutada lekkekindlat mahutit, et vältida põhjavee reostust. Kui soovitakse septiku või omapuhasti väljavoolu immutada maasse, siis peab selleks olema nõuetekohane imbväljak

Kohtkäitlussüsteemi rajamisel tuleb jälgida selle kaugust puurkaevust. Heitvett maasse immutades peab vahemaa puurkaevuga olema vähemalt 60 m (hooldusala 10 m ja lisaks puurkaevu sanitaarkaitseala 50 m). Salv- ja puurkaevu küm- nemeetrise ulatusega hooldus- alal ei tohi olla põhjavee ohtustavaid reoveetorusid ega muid kanalisatsiooni- süsteemi ehitisi. Oluline on ka, et omapuhasti paikneks joogiveekaevude suhtes all- lanõlva ning põhjavee liikumise suhtes allavoolu.

Salvkaevude ja madalate puurkaevude kasutamisel on eriti kaitsmata või nõrgalt kaitstud põhjaveega piirkondades oht kaevust võetava vee bakterioloogiliseks saastumiseks. Sellistel aladel võib põllumajandus- likku päritolu või rikkis kohtkäitlussüsteemidest tulev reostus jõuda kaevu- desse kiiresti, mõningatel juhtudel vaid mõne tunni- ga. Suureks ohuks on ka majapidamiste korrast ära kohtkäitlussüsteemid ning mahajäetud likvideerimata salv- ja puurkaevud. Sageli

tuleneb bakterioloogiline saastus inimese enda tegevusest – reoveepuhastit ei hooldata või tühjendatakse septikut perioodiliselt kas põllule või oma kinnistule.

Mida teha, kui kaevuvesi ei tundu õige?

Iseenesest ei ole kaevust võetav vesi steriilne, kuid mikroobide arvu määramine aitab hinnata ega vees pole haigustekitajaid. Kui mikroobide sissetung on tuvastatud, on tähtis võimalikud saastumise allikad kiiresti kindlaks teha ja võtta kasutusele meetmed olu- korra parandamiseks. Kui on tunda joogivees kõrvalist maitset või on muid kaebu- si, siis tasub pöörduda Ter- viseameti poole, kes annab nõu meetmete kohta, mida on võimalik võtta tervise kaitseks vee saastamisest tingitud kahjuliku mõju eest.

Ka riik paneb õla alla

Alates 2018. aastast tegutseb hajaasustuse programm rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm, mille eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ja aidata seeläbi kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

Programmi raames teostatavateks tegevusteks on muuhulgas ka majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine ja elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine. Toetust on võimalik taotleda kohalikust oma-

valitsusest, kes pakuvad taotlejale ka vajalikku infot meetme tingimuste kohta. Selleks aastaks on toetuste vastuvõtmine lõppenud ja programm suletud, küll aga avatakse tuleval aastal programm taas.

Loe lisaks

Kes soovib kaevude kor- rashoiu kohta lähemalt lugeda, soovitame sirvida 2020. aastal Keskkonnaministeeriumi tellimisel tehtud ja OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskuse juhtimisel tehtud „Hajaasustuspriirkondade joogivee kvaliteedi ja -süsteemide uuringut“. Uuringu raames koostati ka „Ju- hend hajaasustuspriirkonnas paiknevate majapidamiste kaevude joogivee nõuete- kohasuse saavutamiseks ja terviseohutuse tagamiseks“, mis on kättesaadav Kliima- ministeeriumi kodulehel. Merendus-vee keskkond → Vesi → Uuringud-ja-aru- anded.

Joogivee nõuete ja salv- kaevu desinfitseerimise kohta saab lugeda Tervise- ameti kodulehelt Valdkon- nad → Keskkonnatervis → Vesi → kaevuvesi.

Keskkonnaameti kodule- hel on kättesaadavad salv- kaevude ja puurkaevude rajamisele kohalduvad nõu- ded ja juhendid Keskkonna- kasutus → Keskkonnatasu → Vesi → Salvkaevud- puurkaevud-ja-heitvesi.

KERSTI TÜRK
Kliimaministeeriumi
veeosakonna nõunik

Johann Köleri 198. sünniaastapäev

On hea tava igal aastal tähistada esimese eesti soost akadeemilise kunstiharidusega maalikunstniku Johann Köleri sünniaastapäeva Köleri päevaga Vastemõisa rahvamajas.

Sellel aastal suunati fookus noortele ja anti võimalus koolide noortele ja lasteaedade vanemate rühmade mudilastele osaleda portreede joonistamisel. Kokku laekus 110 võraturat portreed Suure-Jaani lasteaiast Sipsik, Vastemõisa lasteaiast Päevalill, Suure-Jaani koolist, Suure-Jaani gümnaasiumist, Võhma koolist, Kirivere koolist ja Olustvere põhikoolist. Portreid saab näha Vastemõisa rahvamaja Facebooki lehel.

Köleri päev 8. märtsil algas Suure-Jaani kalmistul Köleri haua juures, kuhu pandi pärg ja küünlad. Küünlaid olid asetamas Lubjassaares asuva Johann Köleri talukohtmuuseumi perenaine Linda Köhler, Põhja-Sakala kultuurikeskuse direktor Aire Levand, Põhja-Sakala raamatukogu direktor Monika Jõemaa ning Suure-Jaani Kooli õpilased õpetaja Reeda Sadamaga. Kokkutulnuid tervitas Suure-Jaani kooli ja gümnaasiumi direktor Aivar Jaeski. Avaldame koolijuhhi kõne teksti tervikuna.

Päeva hommikupoole osas olid Vastemõisa rahvamajja kutsutud valla lasteaedade mudilased, kes olid maalinud portreid. Suure-Jaani muusikakooli õpetaja Jelena Sulamanidze tutvustas väikestele joonistajatele,

kuidas tuleb kunstinäitustel käituda ja noored kunstihuvilised valisid igatüki enda lemmikpildi. Pikaajaline traditsioon on, et Linda Köhler Johann Köleri muuseumi ühin-gust annab välja kõige silmapaistvamale tööle nn „Köleri kaabu“. Sellel aastal sai kaabu omanikuks Vastemõisa lasteaias Sini-lille rühmas käiv Johanna Maria Türk, kes joonistas iseennast. Mudilaste kunstinäitustel osalemise lõpetas ühine kringlisõmine.

Päeva teises osas kogunesid osalenud koolide noored kunstnikud ja Köleri ande austajatest kohalikud rahvamajja, et kuulata lühiettekandeid. Esimesena tutvustas Põhja-Sakala raamatukogu direktor Monika Jõemaa J. Köleri ja C.R. Jakobsoni vahelisi sõprussuhteid, seejärel rääkis Suure-Jaani muusikakooli õpetaja Jelena Sulamanidze muusika ja kunsti omavahelistest seostest. Ka vanema vanusegrupi portreede seast valiti välja eriliseim töö, mille autoriks oli Katriin Veiber Suure-Jaani gümnaasiumist, kes portreteeris gümnaasiumi direktorit Aivar Jaeskit.

Imelise lõpuakordiga esinesid Vastemõisa rahvamaja pilliring koos juhendaja Heidi Oja-Kalbergi ja Vastemõisa raamatukogu töötaja Merle Rangiga. Päeva lõpetas ühine sünnipäevakringli söömine.

Suur kummardus teile, Aate-Heli Õun ja Linda Köhler, et te aitate hoida mälestust Johann Kölerist

Johanna Maria Türk autoportreega. FOTOD: AIRE LEVAND

Katriin Veiber, Linda Köhler ja Aate-Heli Õun.

ning igal aastal olete nõu ja jõuga abiks Köleri päeva korraldamisel.

Aitäh kõigile, kes aitavad päeva korraldada.

Kohtumiseni juba järgmisel Köleri päeval 2025. aastal.

AIRE LEVAND
Põhja-Sakala
kultuurikeskuse direktor

Põhja-Sakala kultuurikeskus alustab uue ürituste sarjaga „Kogemused õpetavad“

Meie ümber ja maailmas toimub kogu aeg midagi uut, huvitavat ja põnevat. Soovime uue ülevallalise kohtumissarjaga pakkuda igakuiselt erinevates rahvamajades erilisi emotsioone, tutvustada nii uut kui ka vana, tuua lähemale

mitmepalgelisi teemasid ning seeläbi kasvatada inimeste silmaringi ja pak-kuda uusi teadmisi.

Sarja alustab veebipoliteinik Elerin Tetsmann 20. aprillil kell 11 Suure-Jaani kultuurimajas. Kohtumisel kõneldakse erinevatest

ohtudest, mis võivad meid veebiavarustes tabada.

Teine kokkusaamine toimub 9. mail kell 18 Võhma Vaba Aja Keskuses, kus Sirje Fedjuk räägib põnevatest seikadest ja muljetest, mis valdasid teda Austraalia küllastades.

Edasi jätkame juba septembri lõpus, kus ootavad meid põnevad kohtumised erinevate inimestega.

AIRE LEVAND
Põhja-Sakala
kultuurikeskuse direktor

KÖNE | Suure-Jaani kooli ja gümnaasiumi direktor Aivar Jaeski: Austame suurmeest ja võtame eeskju

Täna tähistame siin meie kandi mehe Johann Köleri 198. sünnipäeva. Ta on ESIMENE Eesti soost akadeemilise kunstiharidusega maalikunstnik.

Ta on mees, kes peaks olema eeskujuks ja innustuseks kõikidele meile. Tagasihoidlikest oludest pärit laps, tänu oma töökusele, visadusele, tagasihoidlikkusele, aususele ja andele, sai AKADEEMIKUKS.

Ta kuulus oma valdkonna eliidi hulka, liikus ringi maailma vägevate seas, õpetas Vene tsaari Aleksander II lapsi. Reisis maailmas ringi, elas Roomas, Pariisis ja Viinis, külastas Genovat, Firenzet, Milanot, veetis aega Hollandis, Belgias ja Saksamaal. Tõeline maailmakodanik. Täna öeldakse sellise haardega inimese kohta TEGIJA.

Kõike seda nähes, tehes ja kogedes ei unustanud ta kunagi kodukanti, ei unustanud Eestimaad. Ta inspireeris oma sõpra Carl Robert Jakobsoni kirjutama esimest isamaalist kõnet. Ta oli mees, kes aitas luua Eesti kirjameeste seltsi, kes algatas vanavara kogumise muuseumidele viies Viljandimaa rahvariided Peterburi muuseumi, oli Eesti ärkamisaja IV laulupeo peopresident, kuulus Eesti Aleksandri kooli loomise peakomiteesse. Ta aitas kaasa Liivimaa talupoegade kaebekirjade jõudmisele valitseva Vene tsaari ametnikeni, juhtis need mööda Balti mõisnike kadalipust. Oli ajalehe Sakala ilmuma hakkamisel toeks nõu ja rahaga, ta oli eestluse kandja Peterburis.

Balti Saksa ajakirjanik Pezold kirjeldas Kölerit tema noorusaastail kui kirglikku inimest, kes alati valmis vaidlema rahvuslikel ja sotsiaalsetel ainetel. Teine Köleri kaasajaline ja sõber, riigiametnik Bollmann nimetas Kölerit haruldaselt ausaks ja otsekohese meelega hääks inimeseks. Kõikumatu töö- ja õigusearmastus, kindel meel, soe osavõtmeline kaasnimeste käekäigust, südamlik lahkus ja ohvrimeel, mis alati valmis ligimest aitama, need olid Johann Köleri päämised iseloomu omadused. Ta suhtunud võrdse otsekohesusega nii suursugu isikutesse kui ka kõige lihtsamasse talupoega. Ta aateline mõtteviis olnud põhjuseks, et ta liiga kergesti usaldanud kaasinimesi, millist asjaolu mitmedki tarvitavad kurjasti ning sellega valmistanud talle palju tusk ja meelepaha.

Vaatamata mõnede kaasmaalaste kadedusest tingitud tagasilöökidele, suutis Johann Köler kirjutada ennast Eesti ja maailma maaliajalukku oma tegude ning teostega. Tema loodud altarimaalid kaunistavad kirikuid Tallinnas ja Võnnus. Portree, olme ja maastiku õlimaaliid ripuvad paljudes muuseumides ja erakogudes üle maa. Tema rahvuslikud algatused on meil teada ja elavad tänagi.

Juba oma eluajal oli Köler abistajaks ja eeskujuks paljudele eesti soost kunstnikele ning suurkujudele nagu Carl Robert Jakobson, Jakob Hurt, Kristjan Raud, Karl Maibach, Ants Laikmaa. Ka see ausammas siin on tehtud ühe eesti suurkujuri, Amandus Adamsoni, poolt kes olles äsja Peterburis akadeemia lõpetanud noor kunstnik oma esimese suurtöö, pirnipuust nikerdatud pildiraami, tegi Johann Köleri maalile „Andke keisrile, mis keisri kohus, ja Jumalale, mis Jumala kohus“. Kahe eestlasest kunstniku ühistöö kingiti Eesti seltside poolt 1883. aastal keiser Aleksander III-le tema kroonimise puhul. Sellele kuju voolis Adamson 12 aastat peale kunstniku surma.

Johann Köleri viimane soov oli tulla puhkama kodukandi mulda, sellesama kiriku kõrvale, mille raamatus on tema sünn ja ristimine registreeritud, just siia, kus me seisame täna. Sel-line truudus oma maale ja rahvale on imetlust väärt.

Täna sünnipäeval austame seda meie valla, meie Eesti ja maailma suurmeest ning võtame eeskju tema ausast meelest, headusest, otsekohesusest ja oleme alati valmis seisma õiguse eest ning ülekohtu vastu, ja olgu meil alati kindel meel oma ande arendamisel ning unistuste saavutamisel.

Elagu Eesti!

Aitäh!

Aivar Jaeski portree. AUTOR: KATRIIN VEIBER

Pilistveres tähistati Jüri Vilmsi 135. sünniaastapäeva kõnekoosolekuga

Mälestuspäev tõi kokku saalitäie rahvast.

FOTOD: MARKO REIMANN

16. märtsil tähistati Pilistveres 135 aasta möödumist Eesti iseseisvuse märtri, poliitiku, juristi ja publitsisti Jüri Vilmsi sünnist.

Päev algas Pilistvere

kalmistul Vilmsi mälestusmärgi juures sõnavõttude ning mälestuspärgade ja -küünalde asetamisega.

Kalmistult mindi Pilistvere rahvamaja, kus

peeti mälestuskoosolek. Koosoleku juhatas sisse pikaajaline Kõo vallavanem Tarmo Riisk. Pike-mate sõnavõttudega esinesid Eesti Muinsuskaitse auesimees Trivimi Vel-

liste, ajaloodoktor Mati Mandel ja SA Ajakeskus Wittenstein, Järvamaa muuseumi teadusjuht Ründo Mült. Päeva juhtis Viljandi muuseumi direktor Jaak Pihlak.

Kõnekoosolekut saab täies pikkuses ning ettekandeid üksikult järelvaadata YouTube'is: Jüri Vilms 135 Pilistveres.

Mälestuspäeva lõpetas Tänassilma kapell.

Üritust korraldasid Põhja-Sakala kultuurikeskuse Pilistvere rahvamaja ja Pilistvere külaselts.

Rohkem pilte valla fotogaleriist.

Kaks kohviringi ümber Soomaa

Kaks kohviringi ümber Soomaa on Rohelise Jõemaa Koostöökogu piirkonna ettevõtteid ja organisatsioone tutvustav kohvikutepäev.

Ürituse eesmärgiks on piirkonnas pakutavate teenuste, tegevuste ja toodete tutvustamine ning omavahelise koostöö aktiivsemaks muutmine, et pakkuda külalistele mõnusat ajaveetmist heas seltskonnas.

Sel aastal toimub üritus 14. aprillil erinevates asukohtades. Osalejate nimekiri on leitav RJK kodulehelt ning kuulutusel oleva QR koodi all.

Põhja-Sakala vallast kutsuvad 14. aprillil külla ning pakuvad kohalikke maitseid:

MTÜ Tipu Looduskool (Tipu), kontakt Dagmar Hoeder, tel: 5353 6961, dagmar@tipulooduskool.ee.

Ilusa ilma puhul lõkkekohvik, savipitsaahju hooaja avamine ja õuetegevused.

OÜ Arturi Juures (Järve tn 3, Suure-Jaani), kontakt Reiko Sülla, tel: 5341 3595, reiks4@hotmail.com.

Vanaõue puhkekeskus (Vimco Grupp OÜ, Vihi küla), kontakt Tõnu Aavasalu, tel: 521 2148, info@vanaoue.ee.

MTÜ Kõpu Meierei (Tipu tn 1, Kõpu), kontakt Anary Roosve, tel: 5347 9293, anaryroosve@gmail.com.

Kevadlaad Meierei hoovis, saab süüa ja juua. Tutvustatakse suvel avatavat Meierei kohvikut.

EELK Kõpu Peetri kogudus (Pärnu mnt 1, Kõpu), kontakt Hedi Vilumaa, tel: 5348 5573.

Kell 11 jumalateenistus, pärast seda kirik avatud vaikselt palveks.

EELK Suure-Jaani Johannese kogudus (Järve tn 4, Suure-Jaani), kontakt Hedi Vilumaa, tel: 5348 5573.

Kell 14 jumalateenistus. Kirik avatud kell 12–14, pärast jumalateenistust kuni kella 16ni.

Üritus viiakse ellu Leaderi toetusega.

Aprilliga saab üle Eesti taas alguse traditsiooniks saanud veteranikuu

1. aprillil algab üheteistkümnendat korda Sinilillekampaania "Anname au!", millega kutsutakse kaitseväge ning Kaitseliidu veteranide tunnustamiseks kandma sinilillemärki.

2024. aasta kevadel kogutakse raha, et toetada veterane ja nende lähedasi ning tervishoiu valdkonda laiemalt. Sinilillesümboolika müügist saadava tulu abil aidatakse kaasa Põlva Haigla uude taastusravilinnaku rajamisele, luuakse koostöös Eesti Discgolfi Liiduga esimene puuetega inimestele ligipääsetav discgolfi rada ning soetatakse spordi- ja taastusvahendeid Otepää Tervisekeskusesse.

Sinilillekampaania saab sel aastal avapaugu uudse ning emotsiooniderohke ohtuse Sinilillejooksuga, mis toimub 1. aprillil Tallinas Noblessneris. Jooksud toimuvad kuu vältel veel Pärnus, Tartus, Saaremaal ning esmakordselt ka Jõhvis. Lisaks saab kaasa teha ka virtuaalselt – oma valitud ajal ja kohas.

Kogu aprilli vältel on võimalik osaleda virtuaalsel Sinilillerännakul.

Esmakordselt on loodud Sinilille discgolfi sari, mis toimub aprilli jooksul neljas kohas üle Eesti. Sarja jaoks on loodud ka spetsiaalsed temaatilised kettad.

Oma panuse saab igaüks anda 15.–21. aprillini Naiskodukaitse korraldataval heategevuslikul veebioksjonil, lisainfo Naiskodukaitse kodulehel.

Kampaania tippsündmu-

seks on 23. aprillil veteranipäeva auks korraldatav Veteranirock, mis toimub Pärnus Endla teatri ees. Kell 19 algaval kontserdil astuvad üles Tanel Padar, Ollie, HND ja MandoTerror.

Veteranikuu sündmuste kohta saab lisainformatsiooni annameau.ee.

MTÜ Eesti Vigastatud Võitlejate Ühingu juhatuse esimees Enn Adosoni sõnul on kampaania peamine eesmärk veteranide tunnustamine kandes selleks sinilille rinnamärki. "Küll aga ootame kõiki ülla eesmärgi nimel veteranikuu üritustele, mida on sel aastal mitmeid – jooksud, rännak, discgolf ja palju muud, et pakkuda erinevaid võimalusi," lisas Adoson.

Kampaania kestab 1.–30. aprillini ning antud vahemikus saab sinilillesümboolikat soetada ja seeläbi annetust teha järgnevatel müügipunktidel: Coop, Selver, R-Kiosk, Apollo ja Karupoeg Puhh kauplused, Circle K tanklad, Myfitnessi spordiklubid ning Apotheka e-apteek. Lisaks saab kampaaniatooteid tellida otse Omniva postiautomaati annameau.ee e-poest. Kõikjal Eestis aitavad Sinilillesümboolikaga toodete müügi ning eraldi üritustega annetusi koguda ka Naiskodukaitse vabatahtlikud.

Sinilillekampaaniat viib läbi MTÜ Eesti Vigastatud Võitlejate Ühingu koostöös Naiskodukaitsega. Oma panusega aitavad kampaania õnnestumisele kaasa Kaitseväge, Kaitsemimis-

teerium, Eesti Kaitseväge Veteranid MTÜ, Coop, Selver, Circle K, Apotheka, R-kiosk, Apollo, Myfitness, Karupoeg Puhh, Milworks, Ortopro, Go Craft, Huum, Defrem, Autospirit, Semetron, Threod Systems, Saab, Petronas, Nordic Armoury, Maru Ehitus, Tactical Foodpack, Fendernet, Eesti Võrkpalli Liit, Eesti Jalgpalli Liit, Eesti Korvpalli Liit, Mega Media Grupp, Digitrükk, Swedbank, Telia, Montonio, Minilaod, Vichy ja Farmi Piimatööstus.

Üheteistkümnendat aastat toimuva Sinilillekampaania eesmärk on kutsuda inimesi kandma sinilillemärki kaitseväge ning Kaitseliidu

veteranide auks ning nende lähedaste tunnustuseks.

Meie seas on üle 3000 veterani, kes on osalenud erinevatel rahvusvahelistel sõjalistel ja rahutagamise operatsioonidel mitmel pool maailmas. Veteranide sümboliks on sinilill, millega saab igapäev näidata, et väärtustame nende panust meie ühise julgeoleku heaks.

Iga sinilillemärk, mille on valmistanud SA Hea Hoog vahendusel vaimse ja psüühilise erivajadusega inimesed üle Eesti, on uni-kaalne käsitöö.

TEA RAIDSALU
Naiskodukaitse Sakala ringkonna nimel

Lasteaia Tähekild tegemised

Kevad askeldab looduses juba hoolega ringi ning meie lasteaiaaski olid märtsikuus väikestel ja suurtel tegelastel käed-jalad huvitavaid askeldusi täis!

Kevade saabudes on ikka selline tunne, et tahaks nagu uut soengut või mis-kiit muud erilist. Kus ja kuidas aga uusi soenguid saab ning kuidas oleks tervislik juuste eest hoolit- seda? Kes võiks veel seda paremini teada kui päris juuksur? Võtsimegi terve lasteaiaaga kätte ja läksime juuksur Jane Riiski juurde, kes meile kõike seda lahkesti seletas. Küll seal oli ikka huvitavat kraami – lokirulle, kumme, kamme, kääre, fööne ja lõhnavaid pudeleid! Samas hoones asub ka põllumajandus-ettevõtte ja lisaks “plikade värgile” nägime ka uhkeid põllutöomasinaid. Meeldi-va üllatusena olid ettevõtte juht Tõnis Riisk ja tema abi- line Kadi Kärtmann meile näksilauagi katnud.

Aga väga kauneid küpsiseid näksimiseks said meie lapsed ise ka valmistada. Nimelt käis meil lasteaia külas Anneli Haidak ettevõtte Mesiroos. Oli see vast üks magus hommi- kupoolik! Ega see küpsise kaunistamine väikese lapse jaoks nii lihtne ei olegi, kangesti tahaks ju ühe ampsu võtta vahepeal, kui see küpsis kord juba kätte on antud. Aga kaunistatud me küpsisemeistri käe all need ikka saime (olgu- gi, et mõnele küpsisele olid märkamatu- lalt hambajäljed tekkinud, meil on vist hiired!) ja lõpuks sai suu ka magusaks.

Aga uskomatult usinaid ja andekaid näputöölisi on ka meie endi, lasteaia- tä-

Tädi Aino loetud jutte on alati põnev kuulata.

Meie kõige väiksemad manikööri järjekorras.

dide, hulgas. Ühel päeval oli meie laulutuba nagu võluvael muutunud kudumistöökajaks. Nimelt oli meie õpetaja abiline Enely Seemann kohale toimetanud kudumimasina ja mitu kotitait lõngu, salle, mütse, kindaid ja isegi kootud kleite. Ja tundub uskumatu, aga masinal kudumisega saab hakkama isegi lasteaialaps, meil on järgi proovitud.

Lisaks näputööle on aga vaja ka vahepeal vaimu turgutada. Meie kaunile emakeelele (pidi ju eesti keel olema itaalia keele järel järgmisel kohal oma kauni kõla poolest) pühendatud emakeelenädalal külastasime taaskord Kõo raamatukogu, kus ootasid

meid Ille Riisk ja Inna Aus. Kuulasime jutte, uurisime raamatuid ja vahetasime mõtteid. Kas tasub enam lastele raamatuid ette lugeda, kui unejutuks saab digimasinast mis iganes jutu välja võluda? Tasub küll! Kui soe ja hea tunne on digimaailma virr-varrile vahelduseks kontakt inimestega ja PÄRIS raamatuga ...

Ühe sellise inimlikult sooja hommikupooliku pakkus meile meie ammune sõber ja iga-aastane emakeelepäeva külaline Aino Rebane. Tema valitud ja loetud jutustustest on alati midagi õppida ja üheskoos arutada.

Aga õppida ja arutada oli meil märtsikuus veelgi,

Koorunud vutitibud.

FOTOD: ERAKOGUST

sest meie lasteaeda tekkis ühel päeval ILUNURK. Sellist toredat nime kannab ilusalong, mille iluteenidaja on meie lapsevanem Merylin Nurk. Ta tutvustas meile enda tööd ja töövahendeid, rääkis kätehügieeni vajalikkusest ning nii mõnedki väikesed käed said päris profimanikööri.

Meil on muide veel uusi- seid! Ja veel milliseid! Meie lasteaia õpetaja abiline Aigi Veisner ilmus ühel päeval lagedale ehtsa inkubaatoriga, kus olid soojas vutimunad. Käisime neid lastega iga päev vaatamas, kuni ühel päeval olid neist koorunud tillukesed vutitibud. Nii ilus algus lihavõttepühadele!

On suur väärtus, et meie oma kogukonnas on ettevõtteid ja inimesi, kes enda igapäevatoimetuste kõrvalt leiavad aja, et lasteaia- perele tutvustada enda tegemisi ja muud lastele põnevat.

Meie oma lasteaia- perega soovime kõigile ilusat kevadet ja ärge unustage seda ka õues nautimast!

ENE SEIL

Killukeste rühma õpetaja

Mäng on väikese inimese töö

*Väikestel lastel on väikesed peod,
väikesed südamed, väikesed teod ...
Väikestel lastel on veeselged silmad,
nende jaoks selged ka vihmased ilmad!*

Lasteaed Päevalill on Vastemõisas tegutsenud üle seitsmeteistkümnelt aastat. Juba on lasteaeda jõudnud ka endiste kasvandike lapsed.

Lasteaia vajadus on üha kasvanud, sest emad ja isad soovivad naasta tööle kohe, kui põnnid on veidi sirgunud. Kuna alusharidus, nagu nimigi ütleb, on lapsele kui haridusliku vundamendi rajaja, nii ei ole lasteaia enam ammu vaid mängimise paik. Enamus teadmistest saab omandada läbi täiskasvanu poolt suunatud mängude. Kooliteele astuvalt lapselt oodatakse asjalikkust ja arukust, uudishimu uute teadmiste vastu ja see tuleb tegevusi täis lasteaia päevast. Sestap on lasteaia panus küpse koolilapse vormimisel vägagi suur ja see ei tule vaid mängides.

Tuleks aga arvestada sellega, et mitte kõik lapsed ei arene ühes tempos. Lastele peaks jääma ka ise avastamise rõõmu ja aega ning puhkust vanemate ja sõprade seltsis, kus omandatakse argipäeva oskused, pereväärtused ja suhtlemisoskus. Pereringis koos toimetades antakse ka teadmisi ja oskusi ja eelkõige arendab koos tegutsemine lapses empaatiavõimet.

Samuti on igati normaalne, et laps saaks suvel puhata, sest lasteaia käimine on vägagi raske töö.

Pere ja lasteaia koostöös saadame kooli õnnelikud, uudishimulikud ja tegutsemishimulikud lapsed.

Vastemõisa lastesõim oma moodulmajas on tegutsenud üle kahe aasta. Siit saabki alguse hariduslik vundament. Koos saame õppida ennast riidesse panema, potil käima, kodust eemal olema, nutma ja naerma, sõpru leidma. Iga algus ei pea olema raske, kui võimaldame lastele sujuvat harjumisaega kodust eemal.

*Väikestel lastel on looduse juuksed,
tõeline naer ja tõelised nuuksed ...
Jäägu neil silmad veel kauaks nii särama,
lahti siis neile kõik maailma väravad!*

Ilusat kevadet soovib

PÄEVALILLE PERE

FOTO: ERAKOGUST

XIV folgipäev Olustvere lasteaias

6. märtsi hommikul hakasid vürava Olustvere lasteaia õuele bussid ning uksest astusid sisse naeratavad ja rõõmsad folgilised Kõidama Traksiku, Suure- Jaani Sipsiku, Vastemõisa Päevalille, Võhma Mängu- veski ja Kõo lasteaia Tähekild, et koos pidada üks tore folgipidu. Juba eelnevalt kuulsin siit ja sealt, et lapsed ootavad seda päeva ja on elevil.

Peo avasid Olustvere lapsed hooga tantsuga, mis pani kõiki rõõmsalt kaasa plaksutama. Siis laulsime hääled lahti regilauluga „Eesti kerkib mere seest”, misjärel oli aeg teha üks

suur ring ja tantsida koos „Mu isamaa armas”. See tants andis lastele võimaluse omavahel tutvuda ning valida endale uus tantsu- partner, kellega rõõmsalt jalga keerutada.

Erinevad õpetajad jagasid lastele oma tantsuoskusi. Õpetaja Eha õpetas tantsu „Toa teen ma endal tamme alla”, õpetaja Jane „1-2-3-4-5-6-7”, kus tuli võtta paarilisega vastakuti ning astuda ringi sisse ja välja vastav arv samme. Mulle sattus paariliseks üks kergejalgne tütarlaps, kellega Aire õpetas „Bugi” tantsu, kus sai erinevaid kehaosa-

sid raputada ja „Jonnitant- su”. Lõpetuseks tantsisime „Hiir hüppas”, kus sai oma tasakaaluoskuse proovile panna, hüpatas ühel ja siis teisel jalal, käsi plaksutada ja põlvele patsutada.

Järgmine aasta toimub juubeliüritus, mil folgipäeva peetakse viieteistkümnendat korda. See on oluline verstapost nii korraldajatele kui ka kõigile osalejatele, kinnitades traditsiooni tugevust ja selle tähtsust kogukonnas.

Täna kõiki tublisid lapsi ja nende õpetajaid!

ALLA OMEL
folgipäeva korraldaja

FOTO: ALLA OMEL

Kirivere kooli roheprojektist “Mets – meie sõber”

Juba teist aastat järjest on meil õnnestunud saada Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) kaudu rahaline toetus oma projektile, millega suurendada õpilaste teadlikkust roheteadlusest. Kui eelmisel aastal toimus meie koolis roheteadlikkuse kuu ning kogu õppeaasta oli kaetud erinevate tegemistega, mis aitasid tõsta õpilaste üldiseid teadmisi taastuvenergiaallikatest ja keskkonnasäästlikust käitumisviisist, siis selle-aastase projekti eesmärk on kitsamalt tutvuda sama teemaga just metsa ja selle jätkusuutliku kasutamise vaatenurgast. Projekti pealkiri „Mets – meie sõber“ ilmestab keskkonnasõbralikku mõtteviisi, mida antud projektiga soovime õpilastes kujundada.

Projektitegevused said alguse juba sügise lõpul vanapaberist paberi tegemisega, millega kaunistasime selle-aastased jõulukaardid. Jõulukaardile sai lisatud ka veidi kuuseemneid, et kaardisaaja saaks lisaks headele soovidele ka kasvatamisrõõmu nautida. Ka eelmise aasta kuusehted olid isemoodi – õpilased koos

Plakatinäitus.

töös tööõpetuse õpetajaga valmistasid need staadioni äärest mahavõetud haigest puudest. Nendesamade puude peal said õpilased panna proovile oma saagimis- ja naelalöömisoskuse puutööde võistluspäeval. Kuna puid on veel veidi järel, siis on plaan valmistada nendest ka lillepakud või peenraääred, kaunistamaks lilledega meie kooliaeda.

Veebruarikuus koostasid kõik klassid ühistööna plakati ühest Eesti puuliigist ning märtsikuust alates on plakatid kõigile uudistamiseks ja imetlemiseks stendile riputatud. Plakati koostamisel oli oluline tähelepanu pöörata sellele,

millega antud puu puitu kasutada saab ning mis on tema tähtsus looduses. Selleks, et plakatitel kirjas olev oluline info ainult seinale ei jääks, said kõik õpilased osa võtta ka viktoriinist, mille vastused olid kõik plakatitel leitavad. Ootame kõiki lapsevanemaid ja teisi külalisi näitusega tutvuma ning hääletama enda lemmiku poolt.

Metsaprojekti raames käis meil märtsis külas loodusmees Vahur Sepp. Eluline metsamees selgitas õpilastele, kuidas metsas käituda, missugused on metsloomade kombed ning kuidas on omavahel seotud looduses ja ühiskonnas toi-

muksud protsessid. Lisaks tuli juttu jahindusest ja selle vajalikkusest. Vahur Sepp põnevaid loomalugusid ilmestasid kaasavõetud loomanahad, sarved kui ka loomade ekskrementid. Loodusmees kiitis meie õpilaste teadmisi loodusest ja loomadest – kõik kaasavõetud loomanahad said õpilaste poolt tuvastatud ning teadmiste kontrollimiseks esitatud küsimused said asjalikud vastused.

Meie metsaprojekti tegevused jätkuvad ka kooliaasta viimastel kuudel. Plaanis on käia ära Uuealle talumetsas ja Väetee talus, istutada ise metsa ning veidi enne kooliaasta lõppu minna

Külas loodusmees Vahur Sepp.

FOTOD: GEA ANNUK

külla ka Luua metsanduskooli. Loodus on tasapisi talveunest ärkamas ja ilmad muutuvad järjest soojemaks ning mis on veel parem, kui õppida vahetus looduskeskkonnas, ise kogeda ja katsetada.

GEA ANNUK
Kirivere kooli
õppealajuhataja

Kevadkuised toimetamised Kõpu põhikoolis

Märtsis oli meie kooli- perel mitmeid toredaid tegemisi – nii traditsioonilisi kui ka päris uusi.

14. märtsil tähistasime ühiselt pidulikult aktusega emakeelepäeva. Õpilased olid eelnevalt testinud oma oskusi ilukirjas, teadmisi ortograafias ja lasknud loovuse valla emakeeleräpile sõnu luues. Aktusel andis emakeele ja kirjanduse õpetaja lühikese ülevaate Kristjan Jaak Petersoni kohta, õpilased nuputasid uudisõnade tähendusi ning tunnustasime parimaid ilukirjameistreid ja ortograafiakandjaid.

Samal päeval toimus ka kevadine loovtööde kaitsmine. Seekord oli kaitsmisel neli väga erinevat tööd: üks õpilane koostas enda püütud kalade fotode põhjal kalendri, kus iga foto juures oli ka põhjalik selgitus kala kohta. Teine õpilane kasvatas terve suve jooksul katselapil mahedalt nisu. Kolmas õpilane valmistas taaskasutatavatest materjalidest kassile ronimispuu ning neljas õpilane viis õpilastele läbi sõbrapäevakaar-

Kohtumine Elina ja Joonas Sildrega.

Pidulik lõuna mõisa söögisaalide valmistamise tunni.

15. märtsil esindas 6. klassi õpilane Karoliina Vähi meie kooli maakondlikul ortograafiavõistlusel.

Sellest, milline näeb välja tänapäeval ühe raamatu illustreatori töö, said 3.–6. klassi õpilased teada 15. märtsil, kui toimus kohtumine raamatuil-

lustreatorite Elina ja Joonas Sildrega. Põnev oli vaadata, kuidas illustatsioonid valmisid nagu võluvael. Õpilased said ka avaldada arvamust, milline raamatu “Taks ja dogi” järgmise raamatu kaanepiltidest neile kõige rohkem meeldib. Tore oli see, et Elinal ja Joonasel oli kaasas nende poolt illustreeritud raamatuid, mida kõik huvilised vaadata said. Lastel oli lõpus päris palju küsimusi, mis kenasti endale ka vastused said.

21. märtsil osalesid meie kooli 15 õpilast matemaatikavõistlusel Känguru. Nuputamist jagus tükiks ajaks ning nüüd tuleb ainult oodata tulemusi, mis peaks selguma maikuuks.

Lisaks matemaatikavõistlusele toimus samal päeval ka meie maja üks traditsiooniline üritus – pidulik lõuna mõisa söögisaalis. Seekord lõunatasid pidulikult 1.–5. klass, suuremate lõuna jääb maikuuks.

Tekst ja fotod
LINDA SOOTS
direktor

Kõpu koolis alustas tegevust tüdrukute tehnoloogiaring

Nii valmis Kõpu Unicorn Squadi logo. FOTO: KADRI LINDER

Märtsi keskpaigas alustas Kõpu koolis koostöös HK Unicorn Squadiga tüdrukute tehnoloogiaring Kõpu Unicorn Squad. HK Unicorn Squad on liikumine, mis pakub huviharidusena tehnoloogia-õpet ainult tüdrukutele. Liikumise eesmärgiks on kasvatada 8–14-aastaste tüdrukute seas praktiliste ja põnevate ülesannete abil huvi tehnika, robotika ja loodusteaduste vastu.

Tehnoloogiaringis osaleb 11 tüdrukut 1.–6. klassist. MTÜ HK Unicorn Squadi toel jõuab igaks ringitunniks kooli vastava tunni materjalidega must kast, kus sees kõik vajalikud vahendid tunni läbiviimiseks, lisaks on abiks videoõpetus vastava teema kohta.

Tehnoloogiaringil on kokku 6 kursust, üks kursus on 10 tundi ehk üks poolaasta. Nii et tegevust jagub tüdrukutel mitmeks õppeaastaks.

Esimesed ülesanded on olnud väga põnevad ja andnud võimaluse kõigil osalejatel aktiivselt osa võtta – esimesel korral meisterdati stencil-tehnikas oma grupi nimega Unicorn Squadi logo, teises tunnis tehti tuleta lõket ning pandi laseri, minimootorite ja peeglite abil kokku äge laserishow.

KADRI LINDER

Projektinädal Suure-Jaani koolides

25.–28. märtsil oli Suure-Jaani koolis kõigi tegutsemiskohtade ja gümnaasiumi ühine projektöppe nädal. Projektöppe nädala kandvaks teemaks oli inimene ja inimeseks olemine.

Mis on projektöppe ja milleks me seda teeme?

Projektöppe on aktiivöppe vorm, kus uute teadmiste omandamine toimub läbi unikaalsete projektide loomise. Projektöppe keskendub ühele kindlale küsimusele või probleemile, millele leitakse lahendus läbi uurimisprotsessi. Olulised aspektid projektöppe puhul on kogukonna kaasamine, õpilaste autonoomsus ja päris elulisus.

Öppe keskmesse on suunatud õpilased, kes saavad uusi teadmisi ja oskusi luues unikaalseid projekte. Püüame luua aktiivseid ja hoolivaid kodanikke.

Kas tunnid jäid ära?

Tunnid ei jäänud ära. Kogu öpe oli ümber korraldatud teistsuguse õppimisviisina, mis on elulähedasem ning kus ained on omavahel lõimitud ühtseks tervikuks. Kogu nädala tegevustega täidetakse riiklikku õppekava ning taotletakse seal ära toodud õpioskusi ja tulemusi.

Lühidalt päevade sisust

Esmaspäeva alateema „Inimene ja meeled“

Õpilased olid jagatud erinevatesse õpigruppidesse, mis ei ole nende tavapärase klassi. Tuli toime tulla uues olukorras.

Päeva jooksul koostasid õpilased endale biomeetrilise passi, millesse sai koguda teadmisi iseenda kohta.

Õpilastel oli võimalus läbida erinevaid töötubasid ning saada teavet oma maitsmismeel kohta, testida naha tundlikkust, mõõta vererõhku ja pulssi ning kehatemperatuuri ja käe tugevust, mõõta kaugusi mõõtvahendiga ja mõõtvahendita, saada teadmisi esmaabist, testida reaktsioonikiirust, mälu ja tähelepanu, mõõta hüppetugevust ja hüppevõimet ning teha oma unikaalne sõrmejalg.

Jüri Lehtmets näitas spordiala boccia.

Teisipäeva alateema „Inimene ja ühiskond“

Päeva peamiseks eesmärgiks oli kujundada teadlikkust ühiskonnas toimetuleku erinevatest aspektidest.

Meil oli külas mitmeid inspireerivaid inimesi, kes vaatamata raskustele paistavad silma oma positiivse hoiakuga.

Maikel Mõttus ja Jüri Lehtmets on liikumispuudega noored mehed (tugiraamiga ja elektriratastoolis liikuja), kes rääkisid oma elust, podcastide tegemisest ja ka sportimisest.

Hea oli näha, et õpilased olid külalistest huvitatud ja mõtlesid kaasa. Oli ilmne, et päev tõi nende ette inimesi ja eluolu, millest neil pole mingit ettekujutust. Viimastes gruppides tuli juba ka küsimusi, mis näitas, et lapsed mõtlesid kaasa teemal, et kuidas puudega inimesed ka tegelikult oma igapäevased toimingud tehtud saavad. Üdini avatud ja positiivsed on need noored mehed. Teevad koos podcaste, kus külalisteks on teised puudega inimesed. Kuigi endal on neil keeruline, siis ikka teevad ja toimetavad, et aidata teisi inimesi.

Silver Pulk on pime noormees, kel oli kaasas juhtkoer. Ta kõneles elust pimedana ning sellest, kuidas koer teda igapäevaselt abistab. Temaga koos oli Kadri Palk Eesti Puuetega Inimeste Kojast.

Esmalt arutles Kadri Palk lastega, milliseid puudeid võib inimestel olla ning millega tegeleb Eesti Puuetega Inimeste Koda. Edasi tutvustas

Silver Pulk enda elu pimedana. Saime teada, et pimedat juhtkoer on töökoer ja teda ei tohi kusagil ilma loata paitama minna. Paljudele oli üllatuseks, et pimedad saavad kasutada nutitelefoni ja arvutit ning saavad peaaegu kõige eluks vajalikuga ise hakkama. Lapsed said proovida väikest seadet, millega pimedad määravad esemete värvi, uudistada pimedate kirjas aabitsat ja lõpuks lubati ka juhtkoerale Joosule pai teha.

Külas oli veel kuulmisbuss, kus räägiti kuulmistervishoiust, tehti kuulmisteste (lapsed said pärast võrrelda, kellel on kõige parem kuulmine jne).

Kuulmisbussi inimesed tutvustasid ennast ja rääkisid lastele, et nad on sündinud kuulmispuudega. Lastele näidati ka kuuldeaparaati ja kirjeldati, millised olid esimesed kuuldeaparaadid ja millisel tasemel on need praegu.

Lapsed õppisid oma nime viibetena näitama (tähtedega).

Tutvustati ka erinevaid viipeid, mis tähistavad sõnu – näiteks tere, kass, päike, kala. Elevust tekitas ka ilma hääleta video, kus lapsed pidid näitleja suu pealt lause välja lugema. Hiljem said lapsed ka ise ilma hääleta suud liigutades lauseid öelda ja teised said arvata, mida öeldi. Mõnel lapsel õnnestus see väga hästi!

Teises klassiruumis oli õpilastel võimalus testida kuulmist. Kõrvaklappidest helide kuulmisel pidi kiiresti nupule vajutama. Hea oli teada saada, et kuulmine oli korras, aga

oluline on ka kuulmislanguse korral pöörduda kõrvaarsti poole, kes selgitab välja kuulmislanguse ja vajadusel määrab kuuldeaparaadi.

Ats Palk ja Siiri Siimenson [Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus (HNRK)] tutvustasid tehnoloogiat – kuidas kasutada arvutit, kui käed ei tööta ning kuidas igapäevaselt tulla toime kõrge seljaaju vigastuse tagajärjel tekkinud liikumispuudega. Samuti sai proovida oma soovide edasi andmist silmade abil. See tekitas mõtte, et kas tõesti on võimalik lugeda silmist soove?

Tanel Dubov tutvustas ratastoolioskusi ning rääkis, kuidas tulla toime seljaaju vigastuse tagajärjel tekkinud liikumispuudega. Tanelit abistas Kaire Kasepõld (HNRK). Mõlemad külalised olid väga professionaalsed, lapsesõbralikud ja mõnused. Tanel tugines oma praktilistele kogemustele ja tegi seda väga arusaadavalt. Jutus oli ka piisavalt manitsust turvalisele elule. Mõlemad oskasid õpilastele väga selgelt seletada ratastooli ohte ja õiget kasutamist.

Aigar Mätlik tegi hiljuti läbi autoavarii, aga varasemalt on missioonidel käinud ning sealt ka sõjaveteran. Tema rääkis nii vaimsest kui füüsilisest toimetulekust pärast avariid. Aigar Mätlik ütleb enda kohta, et õnnetused leiavad ta üles. 2019. aastal sai ta Malil vigastada ja temast sai vaegkuulja. Eelmise aasta juunikuus sattus Lätis raskesse liiklusõnnetusse. Me imetlesime tema positiivsust,

Käe pikkus sõrmedest küünarnukini?

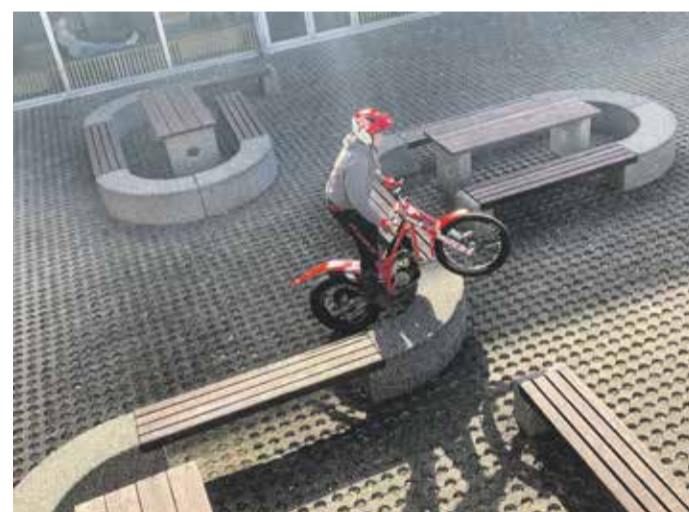

Visuaalne näide selle kohta.

sest täna rääkis ta naeratus näol oma üleelamistest. Aigari sõnul aitab positiivne suhtumine ja tegutsemine paranemisele palju kaasa. Jaanuaris kõndis ta karkudega 188 kilomeetrit, Haapsalus ravil olles proovis talisuplust. Ka tulevikus ei soovi ta lihtsalt laua taga istuda. Äärmiselt

positiivne kohtumine ja õpilased kuulasid huviga, esitasid ka küsimusi.

Marek Morel on traumaaatilise peaaajakahjustusega, kuid hiljuti teinud kogemusnõustaja paberid ning rääkis oma kogemustest. Ta on väga positiivse ellusuhtumisega ning täidab järjest oma unistusi ja eesmärgi.

Mototraielist Karl Leis.

Joogapoisid turgutavad füüsilist ja vaimu.

Uurimistöde esitlusi kuulati huviga.

Kes soovis, sai kätt proovida vibulaskmises.

Argo Leetmaa Nordea pangast rääkis rahapesust.

Tema usub, et üldiselt on palju enda teha, kuid päris kõiges ei saa me parata, teised võivad vahele segada. Küll aga saame määrata viisi, kuidas me asjadesse suhtume.

Toredad noored viisid läbi Eurodeski töötoa, kus tuli juttu ka vabatahtliku tööst ning reisimise võimalikkusest seoses õppimisega.

Peale külaliste poolt pakutu oli võimalik osa võtta erinevatest töötubadest, kus õpetati tugevate tunnetega toimetulekut, räägiti sotsiaalmeedia mõjudest, jagati dokumentide kirjutamise oskusi, tõsteti eneseteadlikkust ja jagati teadmisi maniakaalse asjade kogumise kohta ning loodi tõelist kõrgmoodi.

Kolmapäeva alateema „Inimene ja liikumine“

Päeva kuulus mitmeid ühistegevusi – tutvuti erinevate treeningutega (vibu, jooga, jõud) ja tegeleti piltide maalimisega ilma käte abita, lavastati Kondase maali „Maasikasööjad“ Suure-Jaani koolide võtmes, joonistati täringute abil ning päeva lõpuks val-

mis kogu kooli hõlmav ühistants, mida tantsis spordisaalis ligi 300 õpilast ja koolitöötajat. Kõige paremini sobivad päeva iseloomustamiseks laused „Terves kehas terve vaim“ ning „Mida teeme, teeme hästi“.

Suurepärase inimeste päev

Projektinädala neljas päev oli pühendatud kõikidele suurepärasele inimestele meie ümber.

1.–4. klass oli tegevuses miniuurimistöde „Minu hea õpetaja“ parimate kuulamisega ning nautis suurepärast kevadist õueilma, joonistades majajümbruse täis kauneid pühadehõngulisi lihavõttemune.

5.–11. klassil käis külas erinevate ametite ja huvialade esindajaid. Külas oli abipolitseinik, kes rääkis peamiselt vabatahtliku tööst. Argo Leetmaa Nordea Pangast kõneles finantskuritegevuse ennetamisest. Aino Viinapuu tutvustas oma tööd Rohelise Jõemaa Koostöökogus. Peeter Kuum on VMT tehaste töötaja, kes näitas õpilastele, kuidas valmivad eri-

Marek Morel kõneles, kuidas ta pärast avariid eluga toime tuleb.

Tanel Dubov ja Kaire Kasepõld näitasid ratastooli kasutamist.

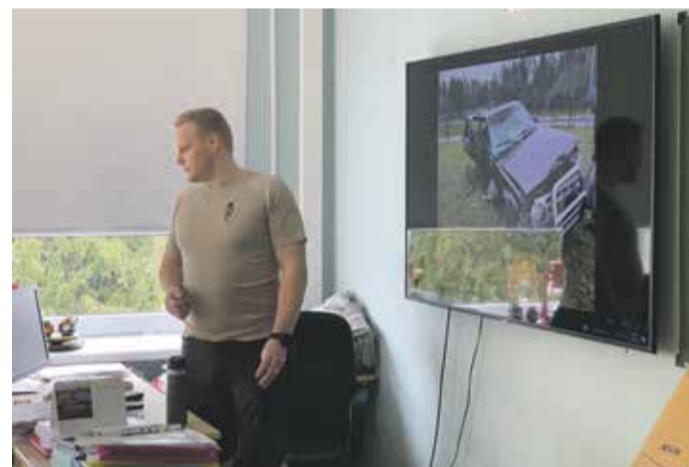
nevad metallkonstruktsioonidest sillad. Piret Junalainen on särav meisterkook, kelle innukus on inspireeriv. Indrek Palu kõneles tööst Suure-Jaani Tervisekoja juhatajana ning sellest, mida nende majas kohata võib. Jaanus Kirikmäelt sai kuulda lugusid välisteenistuse kogemusest. Clevon esindajad Laido Valdvee ja Fredy Kohv tutvustasid robotite ilma ning Paistu kooli õpilased SEB koolisaadikute programmist

rääkisid investeerimise teemadel. Õues ja vahepeal ka koolimajas tutvustas mototraiilit Karl Leis. Külaliste hulgas astus üles ka meie koolidirektor Aivar Jaeski, kes kõneles oma karjäärast ja auastmetest. Põhja-Sakala raamatukogust käis algklassiõpilastega laulumänge mängimas Hiie Leppik.

SUURE-JAANI KOOLIPERE

Maitsetest.

Aigar Mätlik rääkis oma üleelamistest.

Koolidirektor Aivar Jaeski kõneles oma sõjaväelisest karjäärast.

Tulge meile külla!

Avatud uste päev Täaksi koolimajas

16. aprillil

Andke oma tulekust märku aadressil aiki.parna@sjk.edu.ee
Aiki Pärna

Päevakava:
kell 10 tunni külustus
kell 11 tutvumine majaga, vestlus õpetajatega
kell 11.40 lõuna kooli söökla

Märtsikuu Võhma koolis

11. märts – teistmoodi koolipäev

11. märtsil olid õpetajad töövarjudeks meie valla ja maakonna teiste koolide õpetajatel. Põhja-Sakala vallas vahetasid meie õpetajad kogemusi Lahmuse koolis, Suure-Jaani koolis, Kirivere koolis ning Olustvere põhikoolis. Lisaks oli õpetajaid, kes olid töövarjuks näiteks Viljandi Jakobsoni koolis, Viljandi Kesklinna koolis ning lasteaias.

Õpilastel oli koolipäev korraldatud teisiti – erinevate töötubade ja loengute näol. Piimandusmuuseum viis läbi programmi „Või tegemine“, milles osalesid 1.–5. klassi õpilased. Keskkonnaameti programmi „Jäätmed ringlusesse“ käigus omandasid 6. ja 7. klassi õpilased Maigi Säina juhendamisel ringmajanduse põhimõtte ning arutleti jäätmete vähendamise võimalikkuse ja vajaduse üle. 1. ja 2. klass osales Keskkonnaameti programmis „Kohtumine metsloomaga“ ning 3. klass lahendas liiklusülesandeid. I kooliastme päev lõppes liikuvalt – tantsutunniga.

II kooliastme õpilased osalesid vulkaanide töötoas, kus tehti läbi katsete selgeks, mis määrab ära vulkaani kuju, laava voolamise kiiruse ning lõpuks

pandi vulkaan ka purskama. Nende õppepäeva lõpetasid Naiskodukaitse korraldatud töötoad, kus käsitleti haavade sidumist, kannatanute elupäästvaid asendeid, elustamist ja kannatanu seisundi hindamist.

III kooliastme päev algas keskkonnateemalise dokfilmi „Rohesõdalased: maailma saastunum jõgi“ vaatamisega. Ka 3. klass vaatas dokfilmi, nemad said osa dokfilmist „5800 kilomeetrit koolini“. Mõlemad filmid käsitlesid arengumaade probleeme, tänu ühtsele maailmaruumile on probleemid aga omavahel seotud. Filmide vaatamine sai võimalikuks tänu Mondo Maailmakooli materjalidele. 8.–9. klassi õpilased sai uurida veel optika ja kosmose teemat, juhendajaks ja läbiviijaks Tallinna Tehnikaülikooli lektor Raavo Josepsoni. Loovkirjutamise töötoast sai osa kogu III kooliaste ning selle viis läbi VAT teatri dramaturg Mihkel Seeder.

Tagasiside:

3. klassi õpilased:

• See oli tore päev. Sain teada, mis on kätlemine ja kuidas see käib – rütmika tunnis. Piimandusmuuseum oli minu lemmik,

Laavat mullitamas.

seal õppisin lehma lüpsma ja sain teada, kuidas võid teha. Lõpu poole me tantsisime ja läksime teise töötuppa.

• Me saime maitsta võid, mis me ise tegime. Tahaks teha ka jäätist.

• See oli hästi, et saime targemaks nende töötubadega.

4. klassi õpilased:

• Esimesena hakkasime vulkaanidest õppima. Me õppisime, mis seal sees on ja kuidas see töötab. Me pidime proovima palju asju, nt kui kiiresti voolavad erinevad vedelikud, kuidas need segunevad ja lõpuks pidime proovima tekitada sama purset, mis vulkaan teeb.

• Naiskodukaitse oli väga äge: esimene osa oli ohus oleva inimese õigesse

asendisse panemine, teine oli haavade sidumine, et inimese haavade sisse ei pääseks pisikuid. Viimases osas õppisime, kuidas inimest elustada ja kuidas käituda. Loodan, et kunagi tuleb veel üks selline päev.

• Võivalmistamise töötoas õpetati, kuidas teha võid ja lüpsma lehma.

• Pett on põhimõtteliselt võipiim. Saime kõik petti ja võid maitsta. Või maitset leivaga väga hästi.

8. klassi õpilased:

• Viimane töötuba oli loovkirjutamine, mis oli minu lemmik, sest seal sai kõik hullud ideed välja kirjutada. Selline koolipäev oli hea vaheldus tavalistest koolipäevadest ning selliseid päevi võiks veel olla.

• Mulle meeldis loovkirjutamine, sest seal on prak-

Piimandusmuuseumi töötuba.

Lüpsmine.

tilisem ja meie juhendaja oli ka väga tore ja vaimukas. Me asusime loovkirjutamise juurde erinevate harjutustega ja tasapisi jõudsime selleni, kuidas enda lugu kirjutada.

• Filmi vaatamine oli ka põnev, aga kuna see oli kohe hommikul, siis väsin ruttu ära.

• Film Indoneesia kohta oli ka huvitav. Jube kahju oli kuulda, et seal on prü-

gi nii palju. Selline tunne tekkis, et tahaks neid ise kuidagi aidata.

Täname töötubade juhendajaid: Taltechist Raimo Josepson, Keskkonnaameti Maigi Säinas, VAT teatrist dramaturg Mihkel Seeder, Naiskodukaitsest Raili Pedak, Ebe Önne, Evelin Lappalainen ning Eesti Piimandusmuuseum.

Loovkirjutamise töötuba.

FOTOD: ERAKOGUST

Märts on külvikuu

Eelmisel aastal sai alustatud külvitraditsiooni. Veel käesolevalgi kalendriaastal on õpilased saanud roogades tunda enda kasvatatud tomatite maitset.

Kui möödunud õppeaastal külvasid klassid tomatit ning lilli, siis käesoleval aastal on taimed ja ettekasvatamine klasside vahel ära jaotatud. Igal klassil on taim, mille eest hoolt kanda ja mida talgupäeval (sõltub taimest ja ilmast) kooliaeda maha

istutada või selleks vajalikke ettevalmistusi teha.

Läbiviidavad tegevused toetavad õppekavas toodud üldpädevuste kujunemist. Tänu enda kasvatatud toidule on õpilaste koolilõuna mitmekesine ja väärtuslik, toetades nii vaimset kui füüsilist tervist. Oma töö vilju saame maitsta hiljemalt sügisel, kuid silmailu saadab meid juba varem.

PIRET OHU
HEVKO-õppejuht

Koks, koks, koks... See on munapoks.

FOTOD: ERAKOGUST

Külas käis Andres Sarapuu

26. märtsil külastas Võhma Kooli endine õpilane Andres Sarapuu. Ta on kirjutanud kaks raamatut ning rääkis õpilastele olulistel teemadel nagu peresuhted, koolikiusamine, narkootikumide kahjulikkus ja hariduse tähtsus. Andres tõi esile isiklike kogemusi ning innustas õpilasi tegema oma elus teadlikke valikuid. Tema räägitu oli mõtlemapanev ning jättis õpilastele sügava mulje.

RIINE ANT
huvijuht

Selgus Võhma Kooli munakoksimise meister

28. märtsil toimusid Võhma Koolis munakoksimise meistrivõistlused, kus osalesid õpilased 1.–9. klassini. Võistlus oli jaotatud kaheks alagrupiks, kus mõlemas grupis selgitati välja parim.

Esimese alagrupi võitjaks tõusis Janno Särg, kes näitas muljetavaldavat osavust ja täpsust.

Teises alagrupis saavutas võidu Ragnar Lipand.

Finaalis kohtusid omavahel Janno Särg ja Ragnar Lipand ning algas põnev ja tasavägine võitlus.

Vaatamata suurele pingele suutis Ragnar Lipand jääda keskendunuks. Tema kindel käsi ja täpne löök tagasid talle võidu ning ta krooniti Võhma Kooli munakoksimise meistriks.

Võhma Kooli munakoksimise meistrivõistlused olid täis elevust ja rõõmu ning osalejad näitasid selles võistluses suurt entusiasmist ja osavust. Palju õnne Ragnar Lipandile võidu puhul ning kiidusõnad kõigile osalejatele!

Oma endises koolis käis külas Andres Sarapuu.

OLUSTVERE PÕHIKOOL
ootab oma kollektiiviga liituma

eesti keele ja kirjanduse õpetajat
tehnoloogiavaldkonna õpetajat
vene keele õpetajat
soome keele õpetajat

Ootame:

- kvalifikatsiooniuuetele vastamist (haridus võib olla omandamisel);
- õpilasekeskse õpikeskkonna loomisest, mille keskpunktis on laps oma individuaalsete võimete ja vajadustega;
- koostööd lastevanemate ja kolleegidega.

Tööle asumine 1. septembril 2024. a.

Kandideerimiseks vajalikud dokumendid (avaldus, CV, motivatsioonikirj, haridust ja isikut tõendavate dokumentide koopiad) palume esitada digiallkirjastatult e-posti aadressil opk@olustverepk.edu.ee **24. maiks 2024**

Lisainfo tel 512 1637 direktor Liivi Lindemann

Kandideeri ja tule meile tööle!
Müüri 2 Olustvere Põhja-Sakala vald Viljandimaa

Osale laua- ja kaardimängu konkursil RAHAPADA

1.-12. klasside õpilased, siin on midagi teile! Moodustage 5-liikmeline tiim ning osalege üheskoos laua- ja kaardimängu konkursil RAHAPADA! Põnevat nuputamist ja häid ideid!

Finantsinspeksioon koostöös noorteinfoportaaliga Teeviit kutsuvad lapsi ja noori osalema lõbusal rahatarkuse edendamise konkursil RAHAPADA. Konkursile oodatakse kuni 5-liikmeliste tiimide rahatarkuse teemalisi laua- ja kaardimängu projekte.

Konkursi eesmärk on edendada laste ja noorte finantskirjandust ning rahatarkust. Konkursi raames saavad 1.-12. klasside õpilased kuni 5-liikmelistes tiimides luua projekti, mis on vormistatud nõuetekohaselt ja vastavad tingimustele. Projektiks on rahatarkuse edendav laua- või kaardimäng.

Projekt ehk prototüübist tehtud kvaliteetne foto ja täidetud vorm tuleb saata e-posti aadressile konkurss@fi.ee märksõnaga „Konkurss“. Tööde saatmise tähtaeg on 30. aprill 2024. Auhinnaks on võidutöö teostus korraldajate poolt.

Toid hindab žürii.

Võitjad kuulutatakse välja 15. mail 2024 noorteinfoportaalil Teeviit www.teeviit.ee ja Finantsinspeksiooni tarbijaveebis Minuraha. Võitjatega võetakse ühendust e-posti või telefoni teel.

Lisainfo tingimuste kohta ja ankeet on kättesaadavad teevit.ee/rahapada/.

LAUA- JA KAARDIMÄNGU KONKURSS RAHAPADA

KONKURSI EESMÄRK ON EDENDADA LASTE JA NOORTE FINANTSKIRJANDUST NING RAHATARKUST. KONKURSI RAAMES SAAVAD 1.-12.KLASSIDE ÕPILASED KUNI 5-LIIKMELISTES TIIMIDES LUUA RAHATARKUSE LAUA- VÕI KAARDIMÄNGU.

PARIM TÖÖ TOODETAKSE PÄRISELT!

ESITA OMA IDEE 30.APRILLIKS 2024

UURI LÄHEMALT TEEVIIT.EE/RAHAPADA

Head Kirivere Kooli esimesse klassi õppima asuvate laste vanemad!

29. aprillil algab eelkool

Eelkooli on oodatud 2024. aasta sügisel Kirivere Koolis koolineet alustavad lapsed.

Eesmärgid

- aidata lapsel kooliga kohaneda;
- tutvustada koolilapsele kehtivaid esmasi reegleid meie majas;
- tutvuda klassijuhataja ja koolimajaga;
- anda positiivne kooli- ja õpikogemus, et laua valmisolek ja soov koolis käia.

Õppepäev
eelkoolis käivad lapsed tegelevad õppepäeva jooksul lühimulit erinevate ainevaldkondadega, näiteks eesti keel, matemaatika, tööõpetus.

Vajalikud vahendid eelkoolis:
pinal, milles on harilik pliit, koguajaga teritaja, katususkann, käärid, värvilised pliitsid, liimpalk ja A4 mapp töölehtede jaoks ning vahetusjalatsid.

Eelkoolitundide toimumisajad:
29. aprill, 6. mai ja 13. mai, 20. mai kell 12.30-13.45

Eelkooliõpetaja on õpetaja Mare Mikolai

29. aprillil ootab direktor ka lapsevanemaid kooli. Kohtumise teemad: kooli kodukoed, buviringid, valikained, vajalikud õppevahendid ja muu õppe- ja kasvatustegevust puudutav. Kohapeal on võimalus esitada avaldus kooli astumiseks.

Lapse 1. klassi astumiseks tuleb esitada

- avaldus (digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile kiriverekooli@kirivere.edu.ee või paberkaardil kohapeal);
- lapse sünninimistus või isikut tõendav dokument;
- seadusliku esindaja isikut tõendav dokument;
- õpilaspileti pilt (3 x 4cm);
- koolivahendiskaart

Avalduse blanketi leiata kooli kodulehelt <https://kirivere.edu.ee/blanketi>

Lisainfo telefonil 529 1951
direktor Heilika Rassar

Põhja-Sakala väarikate akadeemia esimene loeng toimub 8. septembril

Akadeemia algatuskoosolekust osavõtjad.

FOTO: AIRE LEVAND

Käisin ligi poolteist aastat tagasi valla seenioride ümarlaual välja idee hakata ka meie vallas korraldama vallas mujal suurt populaarsust kogunud väarikate ülikooli loenguid. Et ideega edasi minna kutsusin 28. märtsiks Suure-Jaani Tervisekotta kokku asjahuvilised, kes on nõus panustama ja algatama Põhja-Sakala väarikate loengusarja. Tervisekotta tuli kokku üle kahekümne aktiivse inimese. Üheskoos panime aluse Põhja-Sakala väarikate akadeemiale!

Akadeemia on mõeldud kõikidele meie valla inimestele, kel vanust 60+. Mõistagi ei aeta ükselt tagasi ei valla külalisi ega nooremaid, kes loengutes osaleda soovivad. Naljatledes nimetame seda eelkooliks. Akadeemia kutsub esinema lektoreid ja teisi erinevate valdkondade asjatundjaid. Toimunud kohtumisel leppisime kokku, et igal korral saab õppe-

päeval olema kaks erinevat teemat – üks teoreetilisem ja teine praktilisem. Samuti plaanime korraldada praktilisi töö- ja õpitubasid.

Akadeemia alustab tegevust 8. septembril ja õpe toimub üks kord kuus, kuu teisel pühapäeval ja nii alates septembrist kuni maini. Kokku on ühel õppeaastal planeeritud üheksa õppepäeva, igas kuus üks kord ja neist vähemalt seitsmel osalenutele antakse õppeaasta lõpus akadeemia lõputunnistus. Iga kord on loengute algus kell 12.

Akadeemia loengud hakkavad toimuma kahe valla suurimas keskuses – Suure-Jaanis ja Võhmas. Üks kuu ühes ja teine kuu teises linnas. Septembris alustame Suure-Jaanist. Oktoobris oleme Võhmas, novembris taas Suure-Jaanis jne. Kahe keskuse vahel paneme ka tasuta bussi liikuma. Väiksematest paikadest tuleb trans-

port endal leida. Soovitan inimestel omavahel kokku leppida ja tekkivat transpordikulu jagada.

Akadeemias osalemine on õppuritele tasuta, rahakotti tuleb kergendada vaid kahe loengu vahel toimuva kohvilaua eest, kuni 5 eurot kord.

Õppepäevade korraldamiseks moodustati akadeemia vanematekogu, kes esinejad ja täpse teemad ringi kokku lepivad ning korraldusliku poole eest hoolt kannavad.

Suurel neljapäeval Tervisekojas toimunud kohtumisel pakkusid kohaletulnud väga mit-

meid huvitavaid ettekandjaid ja teemasid, mida akadeemia loengupäevadel käsitleda – rahvameditsiini restaureerimise ja infotehnoloogia ning piirkonna ajaloo psühholoogia ja aianduseni.

Akadeemiasse registreerimist alustame käesoleva aasta 1. maist. Anname registreerimiseks vajaliku info nii sotsiaalmeedia kui ka Leole kaudu täpsemalt teada. Kõik huvilised on oodatud!

PRIIT TOOBAL
Põhja-Sakala väarikate akadeemia ellukutsuja ja vanematekogu liige

SUURE-JAANI KOOLI EELKOOL 2024

EESMÄRK

Eelkooli eesmärk on lastele tutvustada nende klassijuhatajat, klassiruumi, koolimaja üldisemalt, koolilapsele kehtivaid esmasi reegleid meie majas ja teisi õpetajaid (muusika, kehaline kasvatus), kellega tuleb esimesel õppeaastal kokku puutuda. Õpetaja ja kooli huvi on saada põgusalt tuttavaks lastega ja nende vanematega ning koguda infot kooli tulevate laste arvu kohta.

TOIMUMISAJAD

Tääksi tegutsemiskohas: 9. aprillil kell 12.30–14.00. Õpetaja Mari Randaru. Sürgavere tegutsemiskohas: 10. aprillil kell 13.00–14.30. Õpetaja Aurelika Reimann. Suure-Jaani tegutsemiskohas: 1. 8. ja 15. aprillil kell 13.30–15.00. Õpetajad Jaanika Reier ja Gerly Tamm

REGISTREERIMINE

Eelkooli registreerimine kõikidesse tegutsemiskohtadesse toimub aadressil oppejuht@sjk.edu.ee kuni 22. märtsini.

Lühiridu spordiradadelt

3. märtsil toimusid Eesti kergejõustikuseenioride talvised meistrivõistlused Tallinna Kalevi spordihallis. Talvisel võistlusel võistlevad kõik veteransportlased omavahel koefitsienttulemuste võrdluse!

Eesti meistriteks tulid Margus Mikkor M65 teivashüppes tulemusega 3.00 m (4.46 m) ja Silja Mikk N55 vanuseklassis 200 m jooksus tulemusega 31,25 sek (27,10 sek).

Tubli kuuenda koha saavutas Aave Hommik N45 kuulitõukes, tulemusega 7.61 m (9.18 m).

Palju õnne sportlastele!

3.-4. märtsil toimusid 39. Eesti omavalitsuste talimängud, kus osalejaid kokku 63 omavalitsusest. Põhja-Sakala vald saavutas üldkokkuvõttes suurepärase 9. koha ja alla 8000 elaniku valdade arvestuses 4. koha 23 osalenud omavalitsuse seas.

Aitäh meie sportlastele, olete parimad! Helen Akenpäärg, Kati-Riin Grünberg, Janika Rohtla, Kätlin Haava, Risto Grünberg, Heiki Randmäe, Madis Paltser, Kermo Randmäe, Josten Vaidem, Meelis Haava, Villu Sepp, Rain Kuresoo, Carmen Piho, Priscilla Ömblus, Tauno Härginen, Jüri Hansen, Jüri Soolo, Mirtel Treumuth, Simo Pigul, Hanna-Liisa Kibe, Isabel Palu, Indrek Palu, Karolin Mäe, Andres Henk, Andre Ületoa, Kalev Sengbusch, Timo Teras, Kadi Kallast, Artur Rass ja Kaie Toobal.

Tulemused ja mängude kokkuvõtte leiate joud.ee kodulehelt!

Meie valla sportlased osalesid märtsi keskel Põltsamaa Jõe 42. talimängudel, kus saavutati samuti väga häid tulemusi.

17. märtsil lõppes Haanjas võistlushooaeg noorte öhkrelva sarjas Even Tudebergi auhindadele, kus osalesid ka meie Sakala Biathloni noored laskesuusatajad.

Viimasel etapil saavutasid Sakala Biathloni sportlased väga häid kohti:

- 2. koht Lennart Soo
- 6. koht Tuule Sereda
- 2. koht Uku Sepp
- 7. koht Leelo Sepp
- 7. koht Jaan Hiiemäe
- 8. koht Oskar Soo
- 6. koht Simona Brauer

Sarjas toimus 7 etappi. Võistlustel sai nime kirja kokku 197 sportlast.

Üldkokkuvõttes saavutasid meie noored sportlased järgmised kohad:

- Lennart Soo 2. koht
- Simo Kuresoo 4. koht
- Daniel Sulamanidze 7. koht
- Tuule Sereda 5. koht
- Uku Sepp 2. koht
- Daniela Sulamanidze 15. koht
- Leelo Sepp 7. koht
- Jaan Hiiemäe 4. koht
- Oskar Soo 7. koht
- Simona Brauer 6. koht
- Tim Sulamanidze 5. koht

Suured õnnitlused treener Rain Kuresoole ja kõigile lastevanematele ilusa hooaja eest!

Väga head tulemused mõttespordi olümpiaadilt

18. märtsil toimunud mõttespordi olümpiaadi maleturniiril tegid suurepärase tulemuse Tääksi õpilased. 1.-4. klassi turniiril osales kokku 163 noort maletajat.

Tääksi õpilaste kohad: Riin Hiiemäe 3., Marten Kibe 8., Jaan Hiiemäe 9., Tristan Ranc 10., Keitren Meerits 11., Emily Kruus 12. ja Carita Teearu 21.

Kokku mängitud 49 partiist kaotati ainult 6. Tubli esinemine viimasel etapil tõstis Tääksi lapsed koolidest esimeseks! Tääksi 1447, Jüri Gümnaasium 1401 ja Tallinna Reaalkool 1297 punkti. Kokku osales 43 erinevat kooli.

Täpsemad tulemused on maleliidu kodulehel.

Palju õnne suurepärase tulemuste eest ning tänu õpilaste ettevalmistamise ja juhendamise eest õpetaja Jüri Hansenile!

Naisveteranid naasid Eesti meistrivõistlustelt kullaga!

23. märtsil selgitati Rakvere spordihallis üle 55-aastaste naiste Eesti võrkpallimeistreid. Põhja-Sakala ja Viljandi valla esindus tuli koju kuldmedaliga!

Ühendvõistkonnas mängisid: (fotol 2. reas vasakult) Tiiu Umal (Põhja-Sakala vald), Helja Ütsik, Tiina Maar, (esireas vasakult) Evi Putrolainen (Põhja-Sakala vald), Evi Püvi ja Piret Ahošep (Põhja-Sakala vald).

Mullune pronksi võitnud naiskond Pärnu mängis ka tänava pronksile, teise koha võttis Rakvere ning kuld läks Põhja-Sakala ja Viljandi valla esindusele.

Õnnesoovid kogu võistkonnale ning jaksu ja külma pead edasisteks võistlusteks.

FOTOD: ERAKOGUST

Märtsis sai lõpu ka meeste XXIV ja naiste XIII Sürgavere võrkpalli sariturniiri järjekordne hooaeg. Viis kuud kestva turniiri võitis naiskonnadest Põltsamaa naiskond, jättes seljataha Päre ja Suure-Jaani naiskonnad.

Meeste turniiri esikolmiku moodustasid Päre, Sanok ja Põltsamaa meeskonnad.

Suur tänu võistkondadele ja sügisel Sürgaveres kohtume!

RAIVO NÖMM
sporditöö korraldaja

23. aprillil 2024

Jüriöö teatejooks
KÕO - PILISTVERE

kell 18 MUDILASTE JOOKS
Kõo endise vallamaja hoovis

41. kell 19 TEATEJOOKSU START
Teatevõistkonnas 5 meest + 5 naist

Võistkondade registreerimine ja teatepunktidesse jaotamine alates kella 18.30
Kõo endise vallamaja hoovis

Eelregistreerimine 19. aprillini ja
lisainfo Silvi tel 5301 2279

PÕHJA-SAKALA VALLA II HARRASTUSKUNSTNIKE NÄITUS
SUURE-JAANI KULTUURIMAJAS
01. APRILL - 07. MAI 2024

KOHTUMISENI!

Võhma Vaba Aja Keskuses
13. 04. 2024 kell **18**

Kevadine ansambel Qvalda

PIDU-PIDU

Kaastegevad Vaba Aja Keskuse huviringid

Töötab puhvet Pääsmete müük ja laudade broneerimine al. 01.04 tööpäeviti kella 10-16 või tel: 43 77253

10€

PÕHJA-SAKALA KULTUURIKESKUS

19. APRILLIL KELL 20
VASTEMÕISA RAHVAMAJAS
TANTSUÕHTU

EESTI-GUN JA LIISA

Kaastegev kitarril Ronan Loho

PILET 10 € eelmüügist 15 € samal päeval

INFO JA PILETITE BRONEERIMINE TELEFONIL 527 2828
 MEELEPÄRANE SÖÖK JA JOOK VÕTA ISE KAASAI!

KOKSVERE SELTSIMAJAS
LAUPÄEVAL, 20. APRILLIL KELL 12

Kevad-pidu

SÖÖGI JA JOOGIGA
 TANTSUKS MÄNGIB
 KALEV SAARVA OLUSTVEREST

OSALUSTASU 10.-

TULEKUST TEATADA 17. APRILLINI
 TIINA LEIS TEL 5648 2547
 AINO REBANE TEL 505 1472

4. mail 2024.a. kell 16
SUURE-JAANI KULTUURIMAJAS
LILLELINE LEHEKUU PIDU

Külla tuleb **HELMEN KÜTT**
 Kõlavad **MEELESPEA** ja **METSALILLEDE** laulud
 Lõbusat tantsumuusikat mängib **VIA AG**
 Kaetud tee- ja kohvilaud.

LISAINFO TEL 515 4013

12. MAIL 2024
VÕHMA VABA AJA KESKUSE ÜMBRUSES

13. lillepäev ja taimelaat

Keskuse saalis näitus „Kevad vanaema aias”. Müügiplatsil tuntud ja uued tulijad taimekasvatajad. Muusikalised vahepalad Pilistvere Pillimeestelt.

Abiks sündmuse korraldamisel Põhja-Sakala vald, Võhma Vaba Aja Keskus ja vabatahtlikud.

Müüjatele müügiplats 1 meeter 5 eurot. Registreerimine alates 1. aprillist kuni 9. maini aadressil vasknarbik@gmail.com. Info 517 6748 Helve-Kaja Oss.

Teatri ühiskülastus 26. mai kell 16

Üksildane lääs
 Martin McDonagh

Lavastaja: **AIN SAVIAUK** (TegeltKah)
 Osades: **Tiit Alte, MARGUS MANKIN** (TegeltKah), **MARTIN URVE** (TegeltKah), Carmela Kaljurand

PIISONIFARM PÕLULA KÜLA LÄÄNE-VIRUMAA

Pilet 25 eurot
Bussisõit 15 eurot
 Info ja piletite broneerimine telefonil 53321335
 NB! Piletite väljaostmine hiljemalt 10. aprillil

NB! Buss väljub Suure-Jaani keskväljakult 26. mail kell 13

Soovitatav vanusele alates 16+
 Etendus toimub kahes vaatuses, saloonis sees.
 Kohapeal avatud kohvik.

TEMUFI ESIETENDUS
 Teater / Muusika / Film

poliitkomöödia **PIDU RIIGIKOGUS**

18. aprillil kell 19
 Vastemõisa rahvamajas

LAVAL
VEIKKO TÄÄR (külasena)
LAURI KINK (külasena)
SILVER KALJULA

Täispilet 23 €
 Õpilane/ tudeng/ pensionär 21 €
 Etenduse päeval pilet kõigile 25 €
 Piletid müügil Piletilevis ja kohapeal. Info telefonil 5272828

Läbi huumori on kõige tervem viis üldse praegu riigikogu tööd vaadata

Küsimustele vastab “PIDU RIIGIKOGUS” TEMUFI lavastaja Peep Maasik.

Kas lavastus on teatud poliitiliste vaadete poole kallutatud? Kuna proovid algavad alles märtsi alguses siis ei oska vastata, kas on kallutatud või mitte. Näidend seda kindlasti pole. Ja annan endast parima, et mitte kuhugi kalduda, vaid hoopis kritiseerida riigikogu tööd ja selle üle nalja teha. Ja lõppude lõpuks ütleb seda vaataja, sest see arvamus on väga subjektiivne.

Millest me laval kuuleme?
 Me kuuleme ja näeme viimase kahe aasta riigikogutöö haripunkte. Riigikoguliikmete suhtumist oma töösse. Ja mõtteid, mis töö see läbi lihtrahva silmade on. Kas kuidagi saaks seda parandada? Kui jah, siis kuidas? Kõikide nende mõtete ja küsimustega hakkame me laval mängima, et vastuseid leida.

Miks on täna vaja läbi huumori vaadata riigikogus toimuvale?
 Ma arvan et see on kõige tervem viis üldse praegu riigikogutööd vaadata. Sest kui nüüd lõpuni ausaks jääda, on see päris kurb vaatemäng – kuidas inimesed, kelle me sinna valinud oleme, käituvad nagu lasteialapsed.

Kui Sina oleksid täna riigiasjade otsustaja, siis mis oleks see üks asi, mida muudaksid?
 Üritaksin riigikogu töökorralduse juppideks lahti võtta ja uuesti, loodetavasti paremini, kokku panna. Kas see ka õnnestuks? Jääb ainult usk ja lootus.

Autor, lavastaja ja kunstnik Peep Maasik. Helilooja-muusikaline kujundaja Martin Aulis. Visuaalkunstnik Taavi Kohjus. Dekoraator-butafoor Eve Komissarov (Ugala).

Suure-Jaani Muusikafestival

XXVII Suure-Jaani Muusikafestival
 Põhendatud heliloojatele Kappidele Festivali kunstiline juht professor Andres Ülbo

16.-23. juuni 2024

15.-16. juuni Alkoholvikute nädalavahetus Põhja-Sakala vallas

17. juuni Esmaspäev, 17. juuni

18. juuni Teisipäev, 18. juuni

19. juuni Kolmapäev, 19. juuni

20. juuni Neljapäev, 20. juuni

21. juuni Reede, 21. juuni

22. juuni Laupäev, 22. juuni

23. juuni Pühapäev, 23. juuni

www.muusikafestival.ee

Aita kivid katusele ja kirjuta end ajalukku!

FOTO: MARKO REIMANN

Suure-Jaani Johannese keskaegne kirik kuulub Eesti hindamatute kultuuri-, ajaloo- ja arhitektuuriväärtuste hulka. See on piirkonna olulisim vaatamisväärsus, mille kaudu meid teatakse, tuntakse või hinnatakse. Suure-Jaani kirik on püsinud aastasadu. Nüüd on aeg käes teha korda vett läbi laskvad katused ja tornikiiver. Tule ja toeta head tööd kiriku püsimiseks!

Katuste restaureerimine käib juba mitmendat aastat. Tegemist on sajandi tööga, mille juures saab abiks olla igaüks. Suuremad toetused on andnud riik Muinsuskaitseametiga kaudu, ülejäänud tuleb kogudusel järjest etapi kaupa toetajate ja annetajate abiga kokku panna. Tööd on suured ja kallid, põhjalikud ja vajalikud. Oma toetustega on tööle kaasa aidanud Põhja-Sakala vald, mõni ettevõtte ja ettevõtja. Oma

osa katab Suure-Jaani kogudus, mis peamiselt koosneb me oma inimestest, head annetajad ja toetajad mujalt lisaks. Nii oleme jõudnud üheskoos juba palju korda saata: 2022 valmis kooriruumi kivitatus, 2023 pikihoone katuse restaureerimise I etapp, 2024 algas samas II etapp ja lisaks tornikiivri restaureerimise I etapp. Siis töömehe ka alla tornikuke ja kuuli, et vältida nende kukkumist uuele kivitatussele. Aprilli alguseks on kõik tööd jõudsasti edenenu ja rõõm on, et juba ongi esimesed kivid üleval! Et kõik katused järjest korda teha, tuleb ühiselt panustada veel kõvasti.

Kutsume üles toetusi tegema ja ennast pühakoja taastajana ajalukku kirjutama, sest kõikide annetajate nimed kantakse tänutahvlitele. Teha saab nimelise või muidu annetuse, osta katusekive, kinkida ja osta ese-

meid kevadmüügil või osaleda kontserdil, mille taas korraldame.

Reedel, 10. mail kell 18 kutsume kõiki emadepäeva toetuskontserdile, kus seekord astuvad üles Birgit Sarrap, Ele Millistfer ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia segakoor. Koori dirigeerib Pille Kährik ja muusikuid saadab Themuri Sulamanidze. Pileti ostuga toetad ehitustööde jätkumist ning teed ühe sammuga head endale, sõpradele ja katusele. Tule kontserdile ja saa osa südamlisest emadepäeva koosolemisest! Kuna kirik on veel jahe, pane soojalt riidesse ja võta kaasa hea tuju! Piletid on alates 4. aprillist

müügis Fienta.com ja Suure-Jaani kultuurimajas, kontserdi eel kirikus. Olete väga oodatud!

Kirikus toimub annetuste kevadmüük, mille tulu läheb samuti katuse fondi. Müügiks saab tuua sobilikku ja uut: käsitöid, toa- või õuetaimi, isetehtud jpm. Kogumine varem Suure-Jaani kultuurimajas või kirikus. Pärast kontserti toimuvad pööningu- ja kiringkäigud, vaadata saab näitust Suure-Jaani koguduse muusikaalust.

HEDI VILUMAA

EELK Kõpu Peetri ja Suure-Jaani Johannese koguduse õpetaja

R, 10. mai kell 18
Suure-Jaani Johannese kirik

1=3
HEA
endale
sõbrale
katusele

Piletid
4.04. – 5.05.
15 | 20 €
eel müügis

Piletid
alates 06.05 ja
kohapeal
20 | 25 €

OSTA PILET
fienta.com

TOETUSKONTSERT | KEVADMÜÜK
Pärast kontserti võimalus piluda KATUSE alla

info: Suure-Jaani
kultuurimaja
53321335

Birgit Sarrap
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia
segakoor, dirigent Pille Kährik.
Ele Millistfer, Themuri Sulamanidze

Suure-Jaani kiriku ja koguduse lugu

Näituse avamine
Suure-Jaani raamatukogus
30.apr. kell 18.00

Kohviklavastus ja vestlusõhtu
27. aprillil 2024 kell 19
Suure-Jaani kultuurimajas

Andrus Kivirähk

Köster

Laval: Margus Mankin
Lavastaja: Algis Astmäe

Pilet 17 eurot
Sooduspilet 15 eurot (õpilane, pensionär)

Info telefonil 53321335

Koguduste teated

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Kõpu Peetri kogudus

Issand on tõesti üles äratatud! Lk 24:34

N, 4. aprillil kell 16 Kerava ja Kõpu sõprussuhete 30. aastapäeva veebikohtumine.
P, 7. aprillil kell 11 armulauaga jumalateenistus.
K, 10. aprillil kell 12 külatund Puiatu raamatukogus.
P, 14. aprillil kell 11 armulauaga jumalateenistus. Kaks kohviringi ümber Soomaa – kirik avatud vaikselt palveks.
K, 17. aprillil EELK Viljandi praostkonna SINOD Piliistveres.
P, 21. aprillil kell 11 armulauaga jumalateenistus.
E-T, 22.–23. aprillil Soome Kerava sõpruskoguduse külaskäik Lõpu kogudusse.
N, 25. aprillil kell 11 kirikutund Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuses.
P, 28. aprillil kell 11 armulauaga jumalateenistus.
P, 5. mail kell 11 armulauaga jumalateenistus.
N, 9. mail kell 12 taevaminemispüha palvus.

Leerikursuse, ristimise ja teiste kiriklike talituste, hingehoiu, kiriku külastuste või muu info osas võtke ühendust õpetajaga!

Koguduse õpetaja Hedi Vilumaa.
Info 5348 5573, kopu@eelk.ee. Veebiinfo: www.facebook.com/kopupeetri

Õpetaja on puhkusel 18.–24. märts, asendab diakon Ann Tamme.

Liikmeannetused ja toetused saab teha kas kirikus või pangas:
Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Kõpu Peetri kogudus:
SEB EE161010302004842004 või
Swedbank EE662200221046240412.

Suur tänu annetuste ja toetuste eest!

EELK Kõpu Peetri kogudus, Pärnu mnt 1, Kõpu, Põhja-Sakala vald, 71201 Viljandimaa

Suure-Jaani Johannese kogudus

P, 7. aprillil kell 14 armulauaga jumalateenistus.
P, 14. aprillil kell 14 armulauaga jumalateenistus. Kaks kohviringi ümber Soomaa – kirik avatud vaikselt palveks.
K, 17. aprillil EELK Viljandi praostkonna SINOD Piliistveres.
P, 21. aprillil kell 14 armulauaga jumalateenistus.
N, 25. aprillil kell 11 kirikutund Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuses.
P, 28. aprillil kell 14 armulauaga jumalateenistus.
T, 30. aprillil kell 18 näituse „Suure-Jaani kiriku ja koguduse lugu“ avamine Suure-Jaani raamatukogus.
P, 5. mail kell 14 armulauaga jumalateenistus.
N, 9. mail kell 14 taevaminemispüha palvus.
R, 10. mail toetuskontsert kiriku katuse heaks: Birgit Sarrap, Viljandi kultuuriakadeemia segakoor ja Ele Millistfer.
Piletid ja info vt plakatilt.

Leerikursuse, ristimise ja teiste kiriklike talituste, hingehoiu, kiriku külastuste või muu info osas võtke ühendust õpetajaga!

Koguduse õpetaja Hedi Vilumaa. Info: 5348 5573, hedi.vilumaa@eelk.ee. Veebiinfo: www.facebook.com/EELK-Suure-Jaani-kogudus

Õpetaja on puhkusel 18.–24. märts, asendab diakon Ann Tamme.

Liikmeannetused ja toetused saab teha kas kirikus või pangas:
EELK Suure-Jaani Johannese kogudus:
SEB EE941010302008924009;
Swedbank EE772200221058655147.

Suur tänu annetuste ja toetuste eest!

EELK Suure-Jaani kogudus, Järve 4, Suure-Jaani, Põhja-Sakala vald, 71503 Viljandimaa

Piliistvere Andrease kogudus

Jumalateenistused toimuvad igal pühapäeval algusega kell 11. Armulaud on kaetud igal pühapäeval.
Pärast teenistust on pastoraadis kaetud kohvilaud.

Kogudust teenib vikaarvaimulik, preester Andres Aaste.

EELK Piliistvere kogudus tänab kõiki toetajaid ja annetajaid. Liikmemaksu saab tasuda või annetust teha EELK Piliistvere Andrease koguduse kontole Swedbank EE692200001120224888 või koguduse kantsleis sularahas.

EELK Piliistvere Andrease kogudus

Piliistvere küla, Põhja-Sakala vald, 70502 Viljandimaa
tel 5383 7971, piliistvere@eelk.ee

Kirikuteated

14. aprillil kell 10 asetsestus.

27. aprillil alates kell 18 pilt (leppida eelnevalt preestriga kokku).

28. aprillil kell 9 pilt, kell 10 palmipuudepüha liturgia.

Dõimalikest muudatustest teavitame sotsiaalmeedias.

Koguduse pangakontole EE244204278633300206 saab teha annetusi kiriku remondi ja koguduse elu edendamise heaks.

Preester Roman (Roland) Tõnisson, tel 5349 2534, roman@eoc.ee

Õnnitleme
lapse sünni
pühul!

Ülle Sarvel ja Taavi Kobinil Ülde külast sündis poeg
MIRCO Kobin

Serelin Treffneril ja Madis Hiimäel Suure-Jaani
linnast sündis poeg **HUGO-TREVOR** Treffner

Kristel Leetsil ja Meelis Gebal Laane külast sündis
tütar **KIRKE** Geba

Kelli Sandra ja Veiko Essmannil Võhma linnast
sündis tütar **EMMA LIIS** Essmann

KUULUTUSED

Fekaalivedu. Tel +372 452 2002.

Ostan metsa- ja põllumaad. Tel 552 7322.

Koristan Teie territooriumi risustavast vanarauast. Viin ise ära.
Hind kokkuleppel. Tulen kohale iga ilmaga. Tel 5880 4029.

Müüa **märjad lõhutud küttepuid.** Lepp, kask. Tel 527 0884.

Metsamaapinna ketasadrage ettevalmistamine istutamiseks.
Tel 5346 4785, info.metsaader@gmail.com.

Värske looduspuhas mesi otse mesinikult. 8 € / kg. Alates 5 kg
on hind 7 € / kg ja kohale toomine Põhja-Sakala valla piires tasuta.
Tel 5347 9520.

Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata,
töö puhas ja korralik, tehtud töö registreerin Päästeametis.
Tel 5689 0125, e-post: kuldnoop@gmail.com.

Probleemsete jalgade hooldus Suure-Jaani Tervisekojas. Kūüne-
seen, paksenenud küüned, kannalõhed, nahapaksendid jne.
Tel 512 8162.

30 ja 50 cm kuivad ja toored küttepuid. Aastaringelt. Vedu.
Tel 503 0468.

Müüa **kasvuturvas** 70-liitrine kott, hind 6 eurot koos kohale-
toomisega. Üle 10 koti tellides hind 5 eurot koos veoga.
Tel 5880 4029.

Mälestame ja avaldame kaastunnet

ASTA MARK

26.03.1947 – 01.03.2024
Võhma linn

JAAN TIIDEMANN

04.07.1938 – 03.03.2024
Kobruvere küla

HEILI TIKK

24.08.1940 – 04.03.2024
Võhma linn

EERIK VESKI

15.12.1940 – 07.03.2024
Võhma linn

MARTIN VIIES

27.08.1946 – 08.03.2024
Rääka küla

LY OJAKÄÄR

21.03.1955 – 14.03.2024
Ivaski küla

IRAIDA OTSMAN

03.05.1939 – 20.03.2024
Olustvere alevik

ILME LÕHMUS

25.07.1947 – 25.03.2024
Võhma linn

ÕIE KUIK

29.09.1939 – 26.03.2024
Võhmassaare küla

Õnnitleme aprillikuu sünnipäevapilsi!

96 AINO KOKS	17.04 Lahmuse küla	83 LUULE JOA	2.04 Seruküla
94 VAIKE AIDAK	15.04 Sürgavere küla	ELLE LAAS	6.04 Võlli küla
ANNI-MARIE SAARITS	28.04 Võhma linn	INGE SIROTIN	14.04 Kõpu alevik
93 HANS TÕNUVERE	25.04 Suure-Jaani linn	ELGI VATLIK	21.04 Suure-Jaani linn
92 HELJU ARUMÄE	6.04 Võhma linn	TIJU REINU	26.04 Navesti küla
91 LEIDA MÄNDLA	13.04 Võivaku küla	ADO TOOMSALU	28.04 Vastemõisa küla
MARTA URBEL	29.04 Suure-Jaani linn	REIN RUUT	28.04 Suure-Jaani linn
90 HEINO SIIMSON	17.04 Kobruvere küla	82 MARE KUIMETS	8.04 Jälevere küla
89 SALME VÄLI	14.04 Kõo küla	HELLE KÕRGE	11.04 Navesti küla
88 LILLE JOHANSON	16.04 Suure-Jaani linn	VELLO KUKK	12.04 Soomevere küla
REINU KUUM	23.04 Kildu küla	VAIKE SOO	13.04 Olustvere alevik
LEIDA TIKUT	24.04 Paenasti küla	AINO MURD	15.04 Seruküla
87 LEONS-ANDRIS SELG	2.04 Suure-Jaani linn	VELLO ROHTLA	16.04 Suure-Jaani linn
VAHUR SIIM	9.04 Kootsi küla	ENNO UGUR	30.04 Koksvere küla
AIME KIRM	14.04 Suure-Jaani linn	81 ANTS LEHTLA	3.04 Võhma linn
MATS TEPPER	20.04 Metsküla	HELI RAUD	3.04 Olustvere alevik
86 LEHTI PÄHKLEMÄE	4.04 Suure-Jaani linn	MAIRE MARJASOO	10.04 Olustvere alevik
AIME KÜMNİK	15.04 Põhjaka küla	ERIKA KUNDLA	25.04 Suure-Jaani linn
HELJU SILM	15.04 Ängi küla	80 MALLE ILVES	2.04 Kangrussaare küla
85 EEVI RUMVOLT	2.04 Kõo küla	LEO SÜLLA	15.04 Kabila küla
LEILI PIIRITS	11.04 Võhma linn	JÜRI PALUMÄE	23.04 Kildu küla
JAAN ARULA	16.04 Lõhavere küla	TOIVO LIINSOO	26.04 Suure-Jaani linn
JUHAN PETERSON	17.04 Vihi küla	75 AVO TAMM	4.04 Kobruvere küla
MAIRE RUSI	19.04 Olustvere alevik	MERIKE MADISSON	4.04 Aimla küla
84 ENDLA REIMANN	2.04 Kabila küla	ANTS PIHLAK	22.04 Võhma linn
LUDMILA ILVES	9.04 Kabila küla	VIIVI KUUSK	24.04 Reegoldi küla
TAMARA KALJURA	10.04 Võhma linn	70 MAIE ARBA	2.04 Metsküla
TIIVI TOOMSALU	22.04 Metsküla	DAISI ROHI	12.04 Suure-Jaani linn
LINDA KUNGLA	22.04 Kõpu alevik	INGE MILJAN	26.04 Koksvere küla
MEIDO SUIGUSAAR	24.04 Taevere küla	LILIA HINDRE	27.04 Võhma linn
ENN-MATI KIIS	28.04 Võivaku küla	JARMO ANTERO PÖYRY	29.04 Võhma linn
		65 ANNELI HANSEN	9.04 Võhma linn
		PIRET-ANN ANVELT	12.04 Suure-Jaani linn
		JÜRI KAPP	22.04 Võivaku küla
		MAIRE VITVITSKA	22.04 Arussaare küla
		MERIKE MIKKOR	26.04 Suure-Jaani linn
		TIIT HEINSALU	27.04 Ülde küla
		HELLE ROOMETS	28.04 Suure-Jaani linn

*Näitus Suure-Jaani
raamatukogus.
6. mail kell 16 avatakse Võhma
õmbluskursuse tööde näitus,
mis jääb avatuks kuni 11. maini
raamatukogu lahtiolekuaegadel.*

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

**22. mail alates 10st
VÕHMA TEENUSKESKUSES**
Etteregistreerimine (kell 9-16)
telefonil 5323 2454.

*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmine
*optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prillioetjale TASUTA!

LEOLE

Ilmub üks kord kuus
Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu
26. kuupäevaks.
Toimetajal on õigus teksti redigeerida ja lühendada.

Toimetus Lembitu pst 42,
Suure-Jaani linn, Põhja-Sakala
vald.
Toimetaja Angela Härm
Telefon 5342 8717.
E-post: leole@pohja-sakala.ee

Küljendus: Merike Kask
Trükk: OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa.
Telefon 776 8871.

Reakuulutus kuni 200 tähemärki:
erasisikule 5 €, ettevõtjale 10 €.
Reklaamkuulutus 9x5 cm:
valmiskujundatud 20 €,
koos kujundamisega 25 €.
Õnnetus, kaastundeavaldus,
mälestuskuulutus, jõulutervitus 5 eurot.
Reklaam üks A3 lehekülj 800 €

VEOTENUS

- 15 m³ ja 30 m³ konteineri rent
- Kraanaga veoauto teenus

PUISTEMATERJALIDE
MÜÜK

- Killustik
- Paekivi sõelmed
- Kruus
- Liiv
- Sõelatud muld

HM WISE

**VÕTA MEIEGA
ÜHENDUST**

+ 372 5903 1250

heigo@hmwise.ee
www.hmwise.ee

PULBERVÄRVIMINE
ON KESKKONNA-
SÕBRALIK JA
ÖKONOOMNE
LAHENDUS!

Must metall
Alumiinium
Tsinkmetall
Väravad, alad,
piirded, veljed,
konstruktsioonid jne

Pulbervärvitava detaili/
toote max mõõdud:
kõrgus 2,6 x laius 0,95 ja
pikkus 8,1 m.
Liivapritsi teenusega saa-
me puhastada ka suure-
maid osasid/tooteid.
Vedelvärvimine
kokkuleppel.
NB! Kõik meie seadmed on
statsionaarsed!
Võtame vastu nii suuri kui
ka väiksemaid töid.

Liivapritsiga
puhastamine

Pulbervärvimine

Põhja-Sakala vald
Lõhavere küla
Taevere tee 15

Ando Tabur
5630 1599
andotabur@gmail.com
EcoDust
www.ecodust.eu

KORSTNATE EHTUS
JA RENOVEERIMINE

- MOODULKORSTNAD
- TELLISKORSTNAD
- KORSTNA RENOVEERIMINE
- KORSTNA HÜLSID
- KORSTNAPITSID
- POTTSEPATÖÖD
- KAAMERAUURING
- LÕORISTIKU SKEEMIDE
LOOMINE
- KORSTNA LÕORIDE
TULEKINDLA SEGUGA
RENOVEERIMINE

POTTSEPP TASE 4
KUTSETUNNISTUSE NR: 174471

Võta meiega ühendust

+372 5617 8497

INFO.ELIBRI@GMAIL.COM

ERNESAKSVARAD.EE

KOGU PERE POOD

**PALJU UUSI JA KASUTATUD RIIDEID
KAUPLUSE JAANILILL 2. KORRUSEL!**

Tallinna tn 7, Suure-Jaani linn
Oleme avatud T-L kell 9-17.

FB Kogu Pere Pood

MÜÜA KÜTTEPUUD
info 5305 1087
Ahjupuud, pliidipuud,
toores küttepuid, kuiv küttepuid
Kuiv lepp 30 cm 40 l võrgus 4 eurot
Sanglepp 30 cm 40 l võrgus 4,20 eurot
Kask 30 cm 40 l võrgus 4,50 eurot

**ROHEVAHETUS JA
TAASKASUTUS
SUURE-JAANI
LAULUVÄLJAKUL**

18. mail 2024
kell 12-14

Vahetada võib köögiviljataimi, väikeseid
ilupuid ja -põõsaid, suvelilli, püsililli,
ravim- ja maitsetaimi, seemneid, sibulaid,
juurikaid, ka toataimi, korralikku aia- ja
kodukaupa.

Rohevahetus on osalustasuta!

Registreerimine ja lisainfo Suure-Jaani Kultuurimajas, tel: 533 21 335

Õhk-vesi soojuspumbad
tagavad toasooja -25 kraadi juures!
info@newenergy.ee
tel 5878 4838

7-72 kW

Wi Fi

R32

kompressor

MITSUBISHI ELECTRIC
COOLING & HEATING

New Energy
newenergy.ee

TM BURKS
EST 2012

Söö meie juures
ja kogu templeid!
Praed, burgerid, wrapid,
pitsad, snäkid, joogid.
Pakume lõunat
Telli toit kaasa!

Tallinna 6,
Suure-Jaani
tel 5564 1600;
e-post:
tmfood22@gmail.com

Iga kuues eine TASUTA!

**ÕHKSOOJUSPUMPADE
MÜÜK
PAIGALDUS
HOOLDUS**

KLIIMAPARTNER.EE 5184429

**Võtan vastu tellimusi
TOIDUKARTULITELE.**
Kujuvedu.

Tel 520 5578 Silver

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Telefon 5611 1900

Kõik katusetööd

Katuse tarvikud

Vihmaveesüsteemide
hooldus ja paigaldus

Fassaaditööd

Asume Kõidamal
Kontakt: Kalev
Tel 523 9493
e-post info@ksgmetallic.ee

KÜTTEHOOV24

KÜTTEPUUD 30-50cm (lepp,kask,kuusk.)
KINDEL KVALITEET JA TÄPNE KOGUS!!
15 km Võhmast on transport hinna sees!

Asukoht: Soomevere küla, Tehnika, Põhja-Sakala vald.
Tellimine/info: 56 101 404. e-mail: info@kyttheoov24.ee

NAELAPÜSTOLITE NAELAD

- 0° plastikseos naelad
- 16° plastikseos naelad
- 16° traatseos naelad
- 21° plastikseos naelad
- 34° paberseos naelad

e-mail: meelis@optimumtrade.ee
Koduleht: www.optimumtrade.ee

Kontakt: Meelis
Telefon: 504 5436

Benzamy OÜ | Autoremont Suure-Jaanis.
Sõidukite remont, hooldus ja diagnostika.
Personaalne teenindus. Kvaliteetsed varu-
osad. Parim valik sinu autole.

Asume Suure-Jaani, Männiku tee 4,
tel +372 5679 3187.